

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Analýza daňových příjmů obcí
Municipal Tax Revenue Analysis

Student: Barbora Dušková
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student:

Barbora Dušková

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202R049 Účetnictví a daně

Specializace:

00 Účetnictví a daně

Téma:

Analýza daňových příjmů obcí
Municipal Tax Revenue Analysis

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Vymezení územních samosprávných celků
 3. Rozpočtové hospodaření obcí
 4. Analýza daňových příjmů města Brušperk
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-6373-6.
SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. Praha: Nakladatelství Acha obec účtuje, 2013. 280 s. ISBN 978-80-9054-200-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 4, 5 a 6, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 5. května 2014

Barbora Dušková

Obsah

1 Úvod	5
2 Vymezení územních samosprávných celků	7
2.1 Úvod do problematiky veřejného sektoru	7
2.1.1 Státní správa.....	8
2.1.2 Územní samospráva.....	9
2.2 Fiskální federalismus	11
2.2.1 Centralizovaný model	12
2.2.2 Decentralizovaný model	13
2.2.3 Model fiskálního federalismu v České republice	14
2.2.4 Fiskální decentralizace.....	15
3 Rozpočtové hospodaření obcí	16
3.1 Rozpočtová soustava České republiky	16
3.2 Veřejný rozpočet a jeho pojetí	17
3.2.1 Pojetí veřejného rozpočtu	18
3.2.2 Členění příjmů	19
3.2.3 Rozpočtové zásady	20
3.2.4 Rozpočtová skladba	21
3.3 Rozpočty obcí.....	23
3.3.1 Rozpočtový proces.....	24
3.3.2 Příjmy rozpočtů obcí.....	25
3.4 Daňové příjmy obcí.....	27
3.4.1 Daně z příjmů	28
3.4.2 Daň z přidané hodnoty	28
3.4.3 Daň z nemovitých věcí	28
3.4.4 Poplatky	29
3.4.5 Vývoj daňových příjmů obcí	30
3.5 Změny rozpočtového určení daní obcí	32
3.5.1 Daňové určení v letech 1993 – 1995	32
3.5.2 Daňové určení v letech 1996 - 2000	32
3.5.3 Daňové určení v letech 2001 - 2007	33
3.5.4 Daňové určení v letech 2008 - 2011	35
3.5.5 Daňové určení v letech 2012 po současnost	36
4 Analýza daňových příjmů města Brušperk.....	38
4.1 Daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	40
4.1.1 Daň z příjmů fyzických osob.....	41

4.1.2	Daň z příjmů právnických osob	43
4.2	Daň z přidané hodnoty	45
4.3	Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	46
4.3.1	Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	47
4.3.2	Místní poplatky	47
4.3.3	Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	52
4.3.4	Správní poplatky	53
4.4	Daň z nemovitostí	54
4.5	Zhodnocení daňových příjmů města Brušperk	56
5	Závěr	59
	Seznam použité literatury	61
	Seznam zkratk	66
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Tato bakalářská práce věnuje pozornost problematice daňových příjmů obcí České republiky. Daňové příjmy obcí tvoří dvě významné skupiny příjmů, jednak se jedná o svěřené daně a jednak o daně sdílené, které jsou ukotveny v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, který přerozděluje daně mezi jednotlivé rozpočty. Vzhledem ke stanovenému cíli, je práce orientována na vývoj daňových příjmů obcí v návaznosti na změny rozpočtového určení daní a ostatních zákonů.

Kvůli neustálé decentralizaci kompetencí dochází k větší odpovědnosti a pravomoci územní samosprávy. Je to logické, neboť územní samospráva může lépe a rychleji reagovat na problémy vyskytující se na jejich území. I přes svá pozitiva tento tlak zapříčiňuje růst výdajů, což má za následek státní výpomoci ve formě dotací a možných podílů obcí na výnosech daní. V průběhu let se zvyšují také příjmy rozpočtů obcí, zejména tedy daňové, které mají vysoký vliv na jejich hospodaření. V roce 2013 byl podíl daňových příjmů na celkových příjmech obcí ve výši 62,6 %, přičemž predikce pro rok 2014 je až 68,1 %.

Téma bakalářské práce jsem vybrala nejen z důvodu jeho atraktivnosti, ale také, že je otázka zdanění velice „oblíbenou“ debatou nejen politiků, ekonomů, finančních poradců ale především i domácností. Mnohdy však domácnosti vůbec netuší, kde tyto daně, odvody a poplatky vůbec putují. I když má na těchto daních největší podíl stát, dochází také k přerozdělování mezi nižší samosprávy, pro které se tento zdroj stává prostředkem krytí svých výdajů, a to na služby pro obyvatelstvo, bezpečnost státu a právní ochrany, všeobecné veřejné správy, aj. Rostoucí daňové zatížení sice negativně působí na jejich poplatníky, přináší však obcím vyšší příjmy.

Cílem bakalářské práce je analyzovat a zhodnotit daňové příjmy rozpočtu města Brušperk v období let 2001 – 2013.

Pro úspěšné naplnění výše stanoveného cíle, budou použity metody popisu, sběru dat, analýzy těchto dat v časovém horizontu 13 let a dedukce.

Práce je rozvržena do pěti kapitol, přičemž první a poslední kapitolou je úvod a závěr. Druhá kapitola je zaměřena na teoretickou část, tvořena úvodem do problematiky veřejného sektoru a veřejné správy, dále se práce zabývá vymezením územní samosprávy a v neposlední řadě teorií fiskálního federalismu, tvořícího určitý spojovací prvek s následující kapitolou.

Stěžejní kapitolou je zde kapitola třetí, soustředěna na oblast rozpočtové soustavy České republiky, zejména na pojetí veřejných rozpočtů - jejich význam, rozpočtové zásady a rozpočtová skladba. Aby obce mohly řádně hospodařit, musí sestavovat každý rok rozpočet, proto je další podkapitola věnována skladbě rozpočtu obcí a rozpočtovému procesu. Druhá polovina kapitoly se zabývá výčtem příjmů plynoucích do rozpočtu obcí, především daňových. Jejich podrobná charakteristika je však z hlediska tématu nadbytečná, proto se práce více zaměřuje na analýzu vývoje těchto daňových příjmů v návaznosti na změny rozpočtového určení daní od vzniku České republiky až po de lege lata.

Praktická část bakalářské práce je uvedena v kapitole čtvrté. Kapitolu tvoří základní poznatky o městě Brušperk. Dále je řešena otázka daňových příjmů města, tedy jaká výše daňových příjmů byla ovlivněna změnou rozpočtového určení výnosů daní a to jak DzP fyzických a právnických osob, daní z přidané hodnoty, tak i změnou zákona o dani z nemovitostí, místních a správních poplatcích v průběhu daných let. V neposlední řadě se práce soustřeďuje na shrnutí poznatků zjištěných analýzou a návrhy řešení.

2 Vymezení územních samosprávných celků

2.1 Úvod do problematiky veřejného sektoru

K tomu, abychom pochopili základní aspekty územní samosprávy a její postavení, pokusíme se o hlubší sondu do dané problematiky. Již v minulosti bylo prokázáno, že žádný systém nemůže dlouhodobě fungovat pouze na základě jednoho principu. Vzhledem k neustále měnící se ekonomice je vhodné se odvíjet od více směrů. V současnosti probíhá tzv. smíšená ekonomika, ve které dochází k vzájemnému vztahu a působení ziskového a neziskového sektoru. Jednoduše lze říci, že tyto sektory tvoří dva subsystémy – trh a stát. Trh zde vstupuje prostřednictvím cen, zatímco stát využívá formy daňových a regulačních opatření. To znamená, že jeho hlavním cílem je možnost užitku, nikoli zisku. Na tržní systém nepříznivě působí vlivy, které vedou k tržnímu selhání, neboť podporují nestabilní hospodářství. Dochází tedy ke státním zásahům do ekonomiky a tím zmírňování a řešení problémů. V České republice není pojem veřejný sektor přesně definován, avšak Rektořík (2007) tvrdí, že se jedná o tu část národního hospodářství, ve které jsou ve veřejném zájmu uspokojovány potřeby společnosti a občanů formou statků prostřednictvím veřejných služeb. Je financována zejména z veřejných rozpočtů, řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní převážně veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. Veřejný sektor je tedy tvořen státními orgány (ústředními orgány) a samosprávnými orgány vykonávajícími veřejnou správu.

Problematika veřejné správy, jakožto její financování a struktura, je mnohdy v zemích odlišná. V České republice je ji možno chápat jako určitý systém, tvořený jak **státní správou**, jejímž vykonavatelem je přímo stát nebo územní samospráva jako zprostředkovatel, tak **veřejnou samosprávou**. Samosprávu vykonávají územní instituce (obce a kraje), lze ji však také vykonávat zájmovými institucemi, jedná se například o vysokoškolskou samosprávu. Co však pojem veřejná správa představuje? Jsou to všechny činnosti, které napomáhají k zajišťování záležitostí ve veřejném zájmu, tzn. zabezpečování a fungování veřejného sektoru. „*Veřejná správa, jakožto správa veřejných záležitostí, je správou ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů.*“¹

¹ SAGIT: *Veřejná správa ze dne 1. května 2004* [online]. SAGIT [11. 12. 2013]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=155&typ=r&levelid=SP_491.HTM

Veřejná správa své činnosti realizuje prostřednictvím práva, předpisů a působením státního zřízení. Dále je povinna udržovat vnitřní i vnější bezpečnost a pořádek státu, je však omezena množstvím prostředků, kterými je veřejná správa vybavena pro plnění daných úkolů. Veřejná správa provádí organizování veškerých veřejných záležitostí, tzn. záležitosti státu, institucí a občanů. V neposlední řadě plní funkci poskytovatele služeb veřejnosti, tedy občanům. Struktura veřejné správy je tvořena institucemi, mezi nimiž působí vzájemné vazby. Do těchto institucí můžeme zahrnout prezidenta republiky, parlament, vládu, případně ostatní orgány státní správy a samosprávy. Na základě předchozí charakteristiky, můžeme určit základní funkce, které veřejná správa musí plnit:

- mocenskou,
- ochrannou,
- regulační,
- organizační,
- a službu veřejnosti.

V České republice se v rámci veřejné správy uskutečňuje tzv. smíšený model, kdy územní samosprávné celky vykonávají vlastní působnost neboli samosprávu a přenesenou působnost čili státní správu v mezích stanovených zákonem.

2.1.1 Státní správa

Státní správa je charakterizována jako organizující mocensko-ochranná činnost státu, zabezpečována ve veřejném zájmu, která má výkonný, podzákonný a nařizovací charakter. Státní správa je přenesena na jednotlivé dílčí orgány podle dané oblasti působení. Státní orgány, které tuto správu vykonávají, se člení na ústřední orgány, územní orgány a ostatní a jiné orgány vykonávající státní správu stanovenou zákonem.

Z hlediska územní působnosti je rozlišován výkon státní správy s centrální a místní působností. Jak už název napovídá, centrální působnost probíhá na nejvyšší úrovni, tedy ústředními orgány, mnohdy také nazývané vrcholné instituce státní správy. **Ústředními orgány** státní správy se primárně myslí ministerstva a jiné orgány celostátní působnosti (Český statistický úřad, Úřad vlády České republiky, Národní bezpečnostní úřad, aj.). Řídí se zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR. Podle tohoto zákona, se ústřední orgány člení do 14. oblastí. Do těchto oblastí patří například ministerstvo financí, vnitra a spravedlnosti. Místní působnost je však vymezena územní jednotkou menší než je stát, jedná se o tzv. **územní orgány**. Tyto orgány spravují vždy

přesnou část území a jsou podřízeny vrcholným orgánům. Kromě těchto dvou orgánů, mohou vykonávat státní správu státní fondy a veřejné stráže, jejichž činnost primárně spočívá v ochraně přírody.

Můžeme se letmo zmínit o období před rokem 2001. Orgány, vykonávající státní správu uvedeny v zákoně č. 147/2000 Sb., se nazývaly **okresní úřady**. Dle tohoto zákona úřady vykonávaly činnost ve státních obvodech – okresech. Jejich působnost byla velice podobná nynějším územním samosprávním celkům, avšak mohly zakládat (rušit) pouze své organizační složky a příspěvkové organizace. Jiné právnické osoby nemohly zakládat ani do nich vstupovat. Rozpočet okresních úřadů tvořil samostatnou kapitolu státního rozpočtu a jeho hospodaření, nakládání s majetkem a vstupování v právních vztazích se řídilo zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Kromě výkonu státní správy mohly okresní úřady dle zákona přezkoumávat hospodaření obcí, poskytovat odbornou pomoc obcím a provádět nad orgány obcí dozor. Činnosti, které okresní úřady prováděli, byly řízené vládou. Zrušení okresních úřadů nabylo účinnosti 1. ledna 2001². Jejich funkce a majetek, který spravovaly, přešly na obce a kraje dle zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí práv a závazků České republiky na kraje a obce a další zákony.[4]

2.1.2 Územní samospráva

Historicky můžeme považovat za začátek vývoje samosprávy již první zmínky o společenstvích. V těchto společenstvích se lidé slučovali v oblastech s dobrými životními podmínkami bohatými na suroviny a vodu, což vedlo k zakládání rodin. Čím větší byl dostatek potravy pro obyvatele, tím větším byl lákadlem pro nové a nové skupiny lidí. Vznikal proto přirozený vývoj municipalit. Opakem je však umělé vytvoření samospráv, jedná se o vyšší stupeň územní samosprávy, neboť se vytvářejí z „vůle státu“. Jelikož se města vyvíjela kontinentálně, docházelo k rozdílům ve vývoji vlastní správy.[6]

Hlavní změny samosprávy byly odstartovány až koncem 18. století, kdy začaly vlny migrací z chudých měst a pro samotný stát, se tato města začala stávat překážkami. Proto docházelo k pomalému omezování jejich autonomie. K výraznému postavení územní samosprávy došlo až v 19. století. Po ukončení První světové války vznikla Československá

² Dle § 37 a § 38 zákona č. 147/2000 Sb. o okresních úřadech, okresní úřady ukončují svoji funkci nejpozději k 31. 12. 2002. Tzn. 1. 1. 2003 funkci okresních úřadů přebírají obce a kraje.

republika, která s sebou přinesla sjednocení územních samospráv a rozčlenění na obce, okresy a země jako vyšší úroveň samosprávy. Průlomový rok 1945 změnil tyto územní samosprávy na národní výbory – místní, okresní a krajské. Nedlouho na to bylo však zemské zřízení a samosprávné postavení výborů zrušeno a jejich majetek byl znárodněn. [8] „*K obnově územní samosprávy došlo až v r. 1990 přijetím Ústavy ČR a zákona o obcích (obecním zřízení), čím bylo potvrzeno právo občanů na územní samosprávu,*“ jak říká Peková (2012, s. 126).

V současnosti existuje v České republice dvoustupňový systém. Základní stupeň tvoří obec neboli místní samospráva. Vyšším stupněm se rozumí vyšší územní celky čili kraje, které byly zřízeny zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních celků. Tento dvoustupňový systém je uskutečňován na základě Ústavy České Republiky, Listiny základních práv a svobod a v neposlední řadě podle příslušných zákonů. Právo na samosprávu je zakotveno v Ústavním zákoně České republiky č.1/1993. Ústava ČR dále uvádí, že obec vždy spadá pod určitý kraj (vyšší samosprávný celek) a tvoří tedy jeho součást.

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích³ a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, jsou samosprávné celky společenstvím občanů, vymezených hranicí území země a s nárokem na samosprávu. Jedná se o veřejnoprávní korporace a právnické osoby, které mají vlastní majetek a hospodaří za podmínek stanovených zákonem. Hlavní úkol územních samospráv je pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Peková (2011, str. 365) se dokonce domnívá, že: „*nejvýznamnějším úkolem kraje je zabezpečování veřejných statků regionálního, případně i nadregionálního významu.*“ Územní samosprávné celky jsou charakteristické třemi základními znaky. Prvním znakem je **území**, které je vymezeno hranicí jednoho nebo více souvislých katastrálních území. Dále jsou to **občané**, kteří mají trvalý pobyt na daném území a posledním znakem je **samospráva** neboli plnění veřejnoprávních úkolů. Můžeme však zahrnout další společný znak územních samosprávných celků a to jejich **orgány**. Struktura a funkce orgánů⁴ obcí a krajů jsou velice podobné, avšak se liší v rozsahu své působnosti. Tvoří je zastupitelstvo, které je vrcholným orgánem, rozhodujícím ve věcech patřících do samostatné působnosti územního celku (schvalování rozpočtu a závěrečného účtu, hospodaření s majetkem, aj.), dále rada (výkonný orgán), příslušný úřad a osoba zastupující územní samosprávný celek navenek (starosta, hejtman).

³ Zákonem je mimo jiné stanoveno oprávnění obcí používat tituly – město, městys, statutární město a hlavní město.

⁴ Ustanoveno v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích a zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích

Zákony o obcích a krajích vymezují funkce, které samosprávné celky musí plnit. Jednak se jedná o funkci samosprávnou a jednak o funkci přenesenou. Samosprávní funkce neboli **samostatná působnost** znamená vlastní pravomoc územních celků. Samotná obec a kraj mají právo na samosprávu a rozhodovat ve věcech vlastní správy. Lze tedy jednoduše říci, že do samostatné působnosti se zahrnují veškeré záležitosti, které jsou v zájmu územních jednotek a jejich občanů (programy rozvoje, hospodaření a sestavování rozpočtů, aj.). Při výkonu samostatné působnosti se obec a kraj řídí jak obecně závaznými vyhláškami tak i jinými právními předpisy. Naopak **přenesenou působností** územní celky provádí státní správu a to prostřednictvím jejich výkonných orgánů. Tyto orgány jsou v dané činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy. Na výkon přenesené působnosti jsou územním samosprávám poskytovány finanční prostředky ze státního rozpočtu.

Územní samosprávné celky mají právo si navzájem pomáhat ve věcech svých společných zájmů. Obce mohou vytvářet dobrovolné svazky obcí, případně být členy již existujících svazků. Obce mohou mimo jiné spolupracovat v občanskoprávních vztazích s fyzickými a právnickými osobami. Kraje také mohou spolupracovat s ostatními kraji, obcemi (dle zákona 129/2000 Sb., o krajích, kraj však nemůže být členem svazku obcí) či ostatními subjekty. Předmětem činnosti mohou být úkoly týkající se školství, zdravotnictví, kultury, životního prostředí, čištění odpadních vod a další úkoly stanové zákonem.

2.2 Fiskální federalismus

„Teorie fiskálního federalismu jakožto součást teorie veřejných financí vznikla po druhé světové válce zásluhou zejména anglosaských ekonomů. Její obsah byl zpočátku výrazně ovlivněn místem jejího vzniku, tedy federálními systémy Severní Ameriky. To vytvářelo potíže v aplikaci této teorie na unitární sáty Evropy a Asie,“ jak říká Jílek (2008, s. 19).

Peková (2008) tvrdí, že hlavními příčinami rozpracování teorie fiskálního federalismu je neefektivní přerozdělování finančních prostředků z rozpočtů, potřeba decentralizace veřejného sektoru, potřeba zvýšení odpovědnosti v rozhodování a zvyšování efektivnosti při financování potřeb veřejného sektoru.

Jak již bylo načato, teorie fiskálního federalismu především vychází ze soustavy veřejných rozpočtů tvořené stupňovitým uspořádáním. Toto uspořádání je v každé zemi jiné v závislosti na její politické a ekonomické situaci a dále na postoji, který každý stát zaujímá

mezi ostatními státy. Pokud bychom si název rozložili, vzejdou nám dvě hlavní podstaty. První je slovo fiskální neboli rozpočtový a federativní jako víceúrovňový. To znamená, že fiskální federalismus řeší otázky týkající se nejen federativních států, ale také i vztahy mezi ústředními orgány a nižšími úrovněmi veřejných rozpočtů v dané zemi. Základním problémem, který fiskální federalismus řeší je stanovení optimální míry fiskální decentralizace. Nalezením této optimální míry dochází k maximalizaci efektivnosti financování potřeb ve veřejném sektoru. Hlavní funkce fiskálního federalismu je vymezení kompetencí a funkcí příslušných vládních úrovní (především municipální, regionální a centrální), dále stanovuje daňové určení tím, že přiřazuje jednotlivé daně k úrovním veřejných rozpočtů a v neposlední řadě se zabývá otázkou vertikální a horizontální struktury. [3]

Fiskální federalismus by měl splňovat určité zásady, jedná se především o zásady:

- rozdílnosti (respektování rozdílů preferencí obyvatel),
- centralizace přerozdělování (redistribuci má provádět ústřední vláda),
- centralizované stabilizace (stabilizace uskutečňována ústřední vládou),
- zajištění minimální úrovně základních veřejných služeb,
- vyrovnání fiskální pozice,
- neutrality (minimalizace rozdílů v daních mezi jednotlivými oblastmi). [9]

Podle vazeb mezi jednotlivými rozpočty můžeme rozčlenit fiskální federalismus na horizontální a vertikální úrovní. **Horizontální** úroveň spočívá ve spolupráci jednotlivých vládních úrovní postavené na stejné horizontální linii. Využívá způsob společného rozhodování, plánování a financování a dělení odpovědnosti. Můžeme říci, že zde hraje hlavní roli solidarita, neboť úspěšnější obce poskytují transfery slabším obcím apod. Naproti tomu **vertikální**⁵ úrovní se propojují veškeré úrovně oběma směry – nahoru a dolů. Vertikální model může mít tedy podobu třech hlavních modelů - centralizovaný, decentralizovaný a kombinovaný. Hlavním rozdílem mezi těmito modely je soběstačnost obcí. [7]

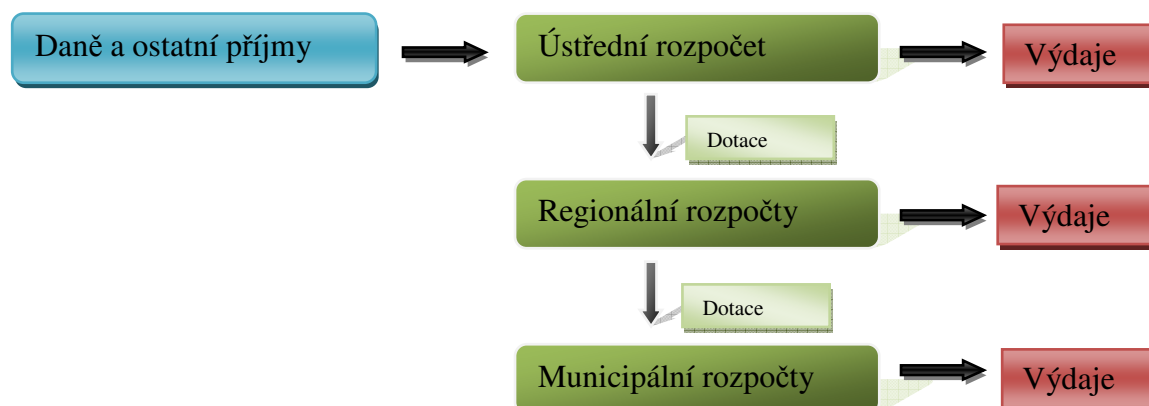
2.2.1 Centralizovaný model

Centralizovaný model zaujímá postavení, kdy jednotlivé příjmy obcí putují do státního rozpočtu a teprve potom jsou tyto příjmy přerozdělovány mezi jednotlivé nižší úrovně. To znamená, že je zde soběstačný pouze ústřední rozpočet, který prostřednictvím poskytovaných dotací ovlivňuje hospodaření nižších úrovní. Z praktického hlediska by byl tento model

⁵ Tzv. model „vrstveného dortu.“

výhodný při jednotné daňové politice, ale nižší samosprávné celky svazuje a proto pomaleji reagují na své potřeby, což může vést k migraci obyvatelstva.[7]

Obr. 2.1 Centralizovaný model fiskálního federalismu

Zdroj: LAJTKEPOVÁ, E.: Veřejné finance, 2007, str. 78.

2.2.2 Decentralizovaný model

Opakem centralizovaného modelu je model **decentralizovaný**. Ten pojednává o vysoké finanční soběstačnosti, neboť příjmy plynou do rozpočtů územních úrovní přímo. Rozpočet se sestavuje na jedno kalendářní období, proto za tuto relativně krátkou dobu může dojít k nesouladu mezi příjmy a výdaji.[3] Hypoteticky by územní samospráva musela disponovat dostatečnými příjmy a majetkem aby byla schopná pokrýt veškeré své potřeby. A i přes to by mohly být odkázány na krytí závazků například úvěrem. Taková výše příjmů je prakticky nereálná, proto lze decentralizovaný model považovat za pouze teoretický.

Obr 2.2 Decentralizovaný model fiskálního federalismu

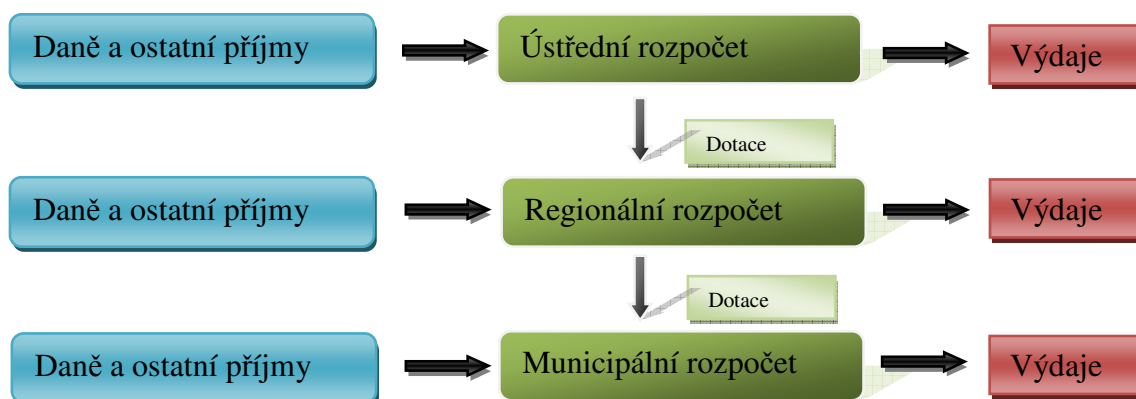
Zdroj: LAJTKEPOVÁ, E.: Veřejné finance, 2007, str. 79

Jednoduše lze určit, jak vypadá a k čemu slouží model kombinovaný. Spojuje části jak centralizovaného tak decentralizovaného modelu. To znamená, že samosprávné celky disponují jak vlastními příjmy, kterými částečně financují své potřeby (soběstačnost územních rozpočtů), tak také příjmy plynoucí ze státního rozpočtu (silné postavení vyšších úrovní rozpočtů), neboli dotace. Model může tvořit převahu centralizovaného nebo decentralizovaného modelu podle individuálních potřeb každého státu. V demokratických zemích jako je Česká republika, se nejvíce využívá model kombinovaný.

2.2.3 Model fiskálního federalismu v České republice

Jak již bylo výše zmíněno, v České republice se využívá kombinovaný model fiskálního federalismu, který obsahuje prvky decentralizace. Tento model se začal využívat až v 90. letech 20 století, protože předtím se využíval model s minimální finanční soběstačností místních rozpočtů. V současnosti tyto rozpočty taky nejsou plně soběstačné, ale neustálými změnami v podobě rozpočtového určení daní, jejich možnosti posilují. Část příjmů, které putují do rozpočtu obcí a krajů slouží pro zajištění služeb ve veřejném sektoru. Další část se musí odvádět do státního rozpočtu. Jelikož by vlastní příjmy nestačily k pokrytí výdajů, rozpočet státu poskytuje dotace těmto municipalitám. Tím stát může v malé míře ovlivňovat hospodaření územních samospráv.[3] Přehlednější náhled vykresluje Obr. 2.3. Můžeme tedy vidět, že obce získávají peněžní prostředky nejen z daní a ze své činnosti – nedaňové a kapitálové příjmy, ale také formou dotací z regionálních rozpočtů, ústředního rozpočtu, případně také po splnění předem stanovených podmínek i z fondů evropské unie.

Obr. 2.3 Model fiskálního federalismu uplatňován v České republice

Zdroj: LAJTKEPOVÁ, E.: *Veřejné finance*, 2007, str. 80

2.2.4 Fiskální decentralizace

Společně s vývojem fiskálního federalismu rostly i změny v podobě přesunu kompetencí a odpovědností nižších vládních úrovní a tím i omezení růstu veřejného sektoru. Tento proces se nazývá **fiskální decentralizace**. Hlavním cílem je však postavit municipality na takovou úroveň, aby byly schopné získávat příjmy do rozpočtů jak státu, tak i jejich vlastních. [9]

Jak tvrdí Oates (1991, s. 236): „*Má-li být decentralizovaná fiskální autonomnost vykonávaná efektivně, musejí nést nižší úrovně odpovědnost za financování svých rozpočtů. Musejí mít možnost ovlivnit své příjmy. Fiskální decentralizace znamená, že nižší než centrální úrovně řízení rozhodují o poskytování služeb a současně nesou podstatnou část nákladů prostřednictvím vlastní příjmové základy.*“

Fiskální decentralizace probíhá prostřednictvím funkce alokační, redistribuční a stabilizační. Přestože poslední dvě funkce zaujímají pouze nepatrnou změnu, stěžejní je zde funkce alokační, která se v průběhu 20. století zřetelně decentralizovala na nižší územní celky. [7] Hlavním úkolem decentralizace alokační funkce je zjištění, které veřejné statky budou financovány ze státního rozpočtu nebo rozpočtů místních. Existuje proto jednoduché vysvětlení. Čím více bude docházet k decentralizaci, bude růst kvalita poskytovaných statků, neboť územní úrovně znají podrobněji místní situaci – potřeby, trh, ekonomiku apod. Ústřední úroveň by tedy měla financovat ty statky, které využívají všichni ve státě, jedná se o financování obrany státu, komunikační sítě, aj. Hlavním smyslem decentralizace redistribuční funkce spočívá v minimalizaci nerovnosti důchodu či samotného bohatství společnosti. Bohužel je dané úsilí velice omezené. Stát (státní rozpočet) provádí redistribuční funkci prostřednictvím daňového určení. Existují však i jiné formy přerozdělování – dotace. Stabilizační funkcí státu docházelo k ovlivňování a tím i mírnění ekonomiky státu. Jeho decentralizace postoupila až na konci 20. století a tím mohly místní úrovně v určité míře působit na ekonomiku a vést k její stabilizaci, podpoře zaměstnanosti a snížení nezaměstnanosti, například vytvořením nových pracovních míst. [3]

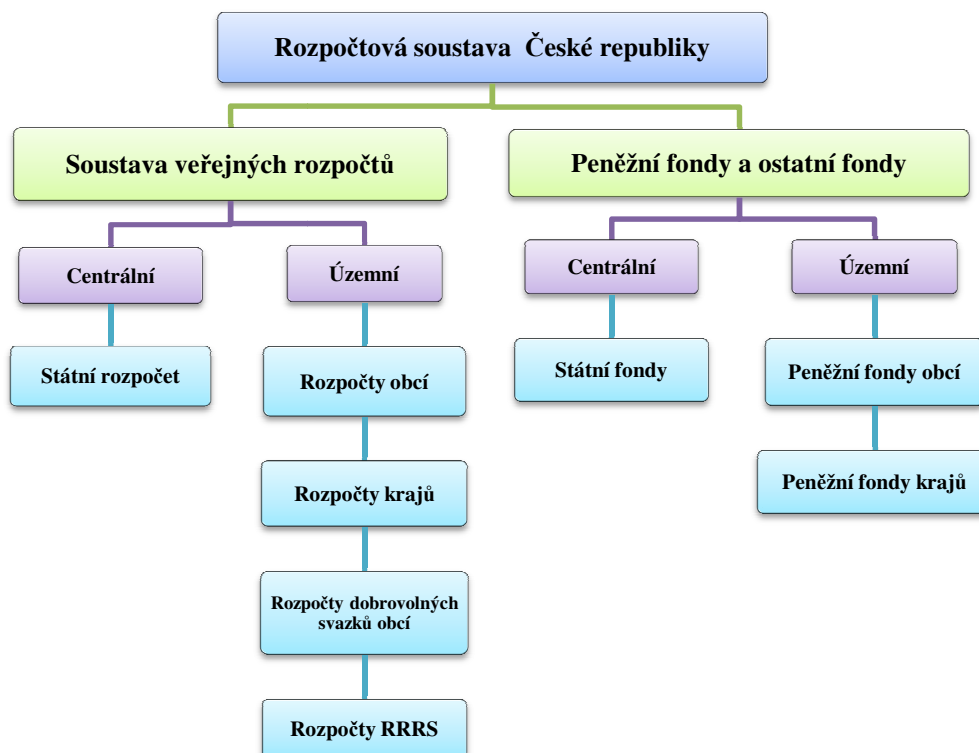
3 Rozpočtové hospodaření obcí

3.1 Rozpočtová soustava České republiky

„Na financování jednotlivých druhů netržných činností státu i územní samosprávy se musí obstarat finanční prostředky. To je úkolem veřejných financí, rozpočtové soustavy,“ jak konstatuje Peková (2012, s. 184).

Rozpočtová soustava je mnohdy chápána v různém pojetí – institucionálním (soustava orgánů a institucí), fondovém (soustava peněžených fondů) či vztahovém (soustava rozpočtových vztahů). Můžeme proto rozpočtovou soustavu charakterizovat jako souhrn veřejných rozpočtů, peněžních fondů a rozpočtových vztahů uvnitř soustavy. Instituce a orgány vstupující do soustavy jsou závislé na vnitřním uspořádání země, od kterého se odvíjí jejich počet a velikost. Můžeme zde zahrnout ministerstva či jiné úřady veřejné správy (finanční, daňové úřady apod.). [8] Každý článek rozpočtové soustavy hospodář podle svého rozpočtu a tyto rozpočty jsou spojovány vzájemnými finančními vztahy. Články soustavy mohou plnit funkci centrální či místní úrovně, které stanovují působnost jednotlivých položek rozpočtové soustavy.

Obr. 3.1 Rozpočtová soustava České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování

Soustava veřejných rozpočtů je mnohdy označována za páteř rozpočtové soustavy. Nejen, že se jedná o nejobjemnější část rozpočtové soustavy České republiky, ale dochází zde také k zabezpečování financování potřeb obyvatel. Nejpodstatnějším a nejdůležitějším rozpočtem je rozpočet státní. Jedná se o centralizovaný peněžní fond. Jeho podíl na výdajích veřejných rozpočtů tvoří ve vyspělých zemích až 80%. Právě k pokrytí těchto výdajů slouží soukromá sféra a její zdanění. Jak už název napovídá, soustava veřejných rozpočtů veřejné rozpočty spojuje společnou vlastností – jsou veřejné. Dochází zde k decentralizaci rozpočtů v závislosti na úrovni jejich působnosti. Existuje-li nadnárodní seskupení, můžeme do soustavy zahrnout nadnárodní rozpočet (rozpočet EU). **Soustavu veřejných rozpočtů České republiky tvoří veřejné příjmy a výdaje, a zahrnujeme zde:**

- státní rozpočet,
- rozpočty územních samosprávních celků,
- rozpočty příspěvkových organizací,
- rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti,
- rozpočty dobrovolných svazků obcí aj.

Fondy rozpočtové soustavy tvoří jejich méně objemnou část. Na rozdíl od veřejných rozpočtů jsou však fondy vytvořené k předem stanovenému účelu. „*Jednotlivé fondy působí jako relativně samostatné instituce, avšak většina z nich je závislá více nebo méně na dotacích ze SR,*“ jak tvrdí Dittrichová (2012, s. 38). Jedná se o tzv. mimorozpočtové fondy, tvořené státními fondy, fondy územních samospráv a dále ostatními fondy. Nejvýznamnější jsou státní fondy zřízeny k předem stanovenému účelovému financování různých veřejných statků. Jedná se o státní účelové fondy, tedy o státní fond kultury, životního prostředí, fond dopravní infrastruktury, fond rozvoje bydlení, státní intervenční fond a v neposlední řadě státní fond pro podporu české kinematografie. Dále se do mimorozpočtových fondů zařazují privatizační fondy (pozemkový fond), svěřenecké fondy (fond veřejného zdravotního pojištění a fond sociálního pojištění), fondy na podporu podnikání či jiné mimorozpočtové fondy, např. Národní fond. [3]

3.2 Veřejný rozpočet a jeho pojetí

Pojem rozpočet byl již chápán v dobách starověkého Říma či Egypta. Zprvu se však jednalo o státní pokladnu, plněnou tributů a jinými daněmi. Jelikož se jednalo o doby válek a sociálních problémů, byly tyto finance přerozdělovány mezi panovníka, úředníky a vojáky.

V době feudalismu došlo k oddělení a omezení hospodaření panovníka a tím zesílení dohledu nad pokladnou. Radikální rok 1849 zapříčinil změnu státní správy, neboť byla zrušena panství a vrchnostenské zřízení a nahrazena nejmenší územní jednotkou – obcí. Postupný vývoj zajistil vznik jednotlivých rozpočtů pro každou část úrovně samosprávy a instituce, jak je známe teď.

3.2.1 Pojetí veřejného rozpočtu

Rozpočet můžeme pojmut z několika hledisek. Prvním hlediskem se rozumí rozpočet jako **časově vymezený plán**, ve kterém se sestavují jednotlivé příjmy a výdaje, vyjadřující určitou samostatnost ve formě velikosti vlastních zdrojů. Financování veřejných rozpočtů je pevně spjata s principem nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti. Samotný rozpočet je důležitým nástrojem pro zajištění financování, splnění potřeb a úkolů státu. [9]

Druhým hlediskem se rozumí rozpočet ve formě **balance**, to znamená, že je stav peněžních prostředků na začátku období zvýšený o příjmy a snížený o výdaje. Daný zůstatek se vždy musí rovnat stavu peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období⁶. Můžeme jej proto vyjádřit vztahem:

$$PSPP + P - V = KSPP$$

Pokud konečný stav rozpočtu je větší než počáteční, znamená to, že se vytváří rezerva ke krytí budoucích ztrát. Pokud je však konečný stav menší než počáteční, je rozpočet schodkový a musí se použít rezervy z minulých let popřípadě jiných zdrojů na vyrovnaní balance. Často dochází k rozvětvení rozpočtu na základě oddělení běžného a investičního hospodaření, tedy na běžný a kapitálový rozpočet. Příjmy a výdaje **běžného rozpočtu** se každoročně opakují a slouží k financování provozních potřeb. Naproti tomu **rozpočet kapitálový** tvoří příjmy a výdaje kapitálu. Výdaje na financování investic jsou však velmi vysoké, proto se musí obec snažit získávat další zdroje tohoto financování – kapitálové dotace, prodej dlouhodobého majetku, aj. To je jedním z důvodů, proč je doba kapitálových rozpočtů mnohdy delší než jeden rok. Právní úprava sestavování rozpočtů stanovuje princip vyrovnanosti, avšak za určitých podmínek je možné rozpočet sestavit v jiné výši – přebytkový nebo schodkový. Nejvýhodnější a tudíž i nejnáročnější je rozpočet přebytkový, kde běžné příjmy tvoří přebytek nad výdaji, a tento zůstatek je možno použít do dalších let pro případné financování. U vyrovnaného rozpočtu jsou běžné příjmy schopny krýt pouze běžné výdaje, ale na pokrytí svých dluhových povinností již nemají dostatek financí. Příjmy v deficitním

⁶ Rozpočtové období v ČR je shodné s kalendářním obdobím.

rozpočtu však nedokážou kryt ani své výdaje. Na rozdíl od běžného rozpočtu je kapitálový mnohdy zažíván jako deficitní, který je kryt návratnými příjmy z uplynulých investic. Tím však dochází k zátěži na hospodaření obcí. Deficity veřejných rozpočtů se ve velké míře odráží od veřejného dluhu. [9]

Dále můžeme rozpočet chápat jako **finanční plán** v souvislosti s plánováním a zajištěním veřejného rozpočtu. V tomto případě by nám rozpočet měl zajistit schopnost splácet závazky a to svými příjmy, rezervami z minulých let a případně i půjčkami. Bohužel poslední možnost zatěžuje rozpočet na několik let dopředu a negativně ovlivňuje budoucí hospodaření. Veřejné rozpočty jsou sestavovány na jedno rozpočtové období, shodné s kalendářním rokem. Avšak kromě tohoto rozpočtu se sestavují rozpočtové výhledy neboli prognózy, zahrnující střednědobé či dlouhodobé plány ohledně zdrojů financování investic, veřejných zakázek či vlastních potřeb. [9]

V neposlední řadě lze rozpočet považovat za **nástroj k prosazování cílů** municipální a regionální politiky. „*Veřejný rozpočet je nástrojem veřejné politiky, u státního rozpočtu nástrojem rozpočtové a fiskální politiky státu, kdy stát záměrně využívá příjmy a výdaje státního rozpočtu a rozpočtové saldo k ovlivňování chodu ekonomiky, k ovlivňování hospodářského růstu a zaměstnanosti,*“ jak uvádí Peková (2005, s. 187).

3.2.2 Členění příjmů

Příjmy veřejných rozpočtů jsou základním zdrojem krytí jejich výdajů. Dittrichová (2012) tvrdí, že jsou veřejné příjmy v souvislosti s požadavkem na dlouhodobou vyrovnanost veřejného rozpočtu rozpočtovým omezením. Je potřeba, aby byly dostatečně výnosné, závislé na aktivitě municipality, územně rozloženy co nejrovnoměrněji, předem naplánovatelné a administrativně nepřiliš náročné. Veřejné příjmy mohou být členěny z různých hledisek, závazně je však klasifikuje rozpočtová skladba, které se budeme věnovat v další podkapitole.

Příjmy mohou být klasifikovány z hlediska návratnosti, účelovosti, povinnosti, plánovatelnosti či podle toho, kde příjmy plynou. Příjmy rozpočtu tedy členíme na:

- návratné příjmy, „*jež souvisí s pojetím rozpočtu jako účetní bilance, kterou je v případě potřeby nutné vyrovnat návratnými finančními prostředky čerpané po určitou dobu*“⁷,

⁷ Dittrichová (2005, s.119).

- nenávratné, které jsou získávány od různých subjektů ve formě poplatků, dávek a daní,
- běžné příjmy, sloužící ke krytí běžných (každoročně opakujících) výdajů,
- kapitálové příjmy, zejména spjaté s prodejem majetku a čerpáním investičních úvěrů,
- obligatorní neboli povinné ze zákona, především se jedná o daňové příjmy,
- fakultativní, jejichž zavedení závisí na příslušném orgánu (místní poplatky).
- plánovatelné příjmy jsou uvedené v rozpočtovém výhledu,
- neplánovatelné neboli nahodilé,
- fiskální příjmy plynou do rozpočtů veřejných (státního rozpočtu),
- parafiskální plynou do mimorozpočtových fondů (povinné zdravotní pojištění). [7]

Pravidla pro sestavování a plnění rozpočtu jsou ukotveny ve dvou zákonech. Jedná se o zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (obecně známá jako velká rozpočtová pravidla), a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (obecně známá jako malá rozpočtová pravidla). Jednotlivé rozpočty v České republice, jejich tvorba a obsah musí tvořit podmínku jednotnosti. To znamená, že se musí řídit rozpočtovými zásadami, rozpočtovou skladbou a legislativou.

3.2.3 Rozpočtové zásady

„Rozpočtové zásady představují určitý systém poznatků, zkušeností, které se nahromadily v průběhu historického vývoje státního rozpočtu a ostatních veřejných rozpočtů, a současně i rozpočtového procesu, které odrážejí určité zákonitosti a kterými se vyjadřují určité skutečnosti,“ jak uvádí Pařízková (2008, s. 64). Jednoduše tedy můžeme říci, že to jsou požadavky, které jsou pro všechny rozpočty závazné. Zásady, které jsou platné pro všechny druhy veřejných rozpočtů, nazýváme **univerzální**. Patří zde zejména vyrovnanost rozpočtu, jeho účelovost a časovost použití, případně také snaha o maximalizaci příjmů. Rozpočtové zásady jsou platné po celou dobu rozpočtového procesu, můžeme je proto rozčlenit na zásady týkající se jeho řízení, nebo jeho hospodaření. **Zásady týkající se řízení rozpočtového procesu** tvoří zásadu:

- každoročního sestavování a schvalování rozpočtu,
- reálnosti a pravdivosti rozpočtu,
- účelovosti,

- úplnosti a jednotnosti,
- dlouhodobé vyrovnanosti,
- a publicity (kde je rozpočet zveřejňován, projednáván a schvalován veřejně).

Existují také **zásady spjaté s hospodařením s rozpočtovými prostředky**. Zde se především jedná o zásadu efektivnosti a hospodárnosti, kde je hlavním úsilím získávání vyšších příjmů a efektivní využívání poskytnutých prostředků. Další zásada je tvořena z dojmu, že výdaje by měly být upřednostněny před příjmy, neboť se využívají k ekonomickému růstu a příjmy ke stabilizaci ekonomiky. Zásada omezení příjmů v rozpočtu a úhrada potřeb v rozpočtu je zakotvena v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Pařížková (2008, s. 153) tvrdí, že tato zásada „*stanovuje, že pouze na základě zákonného zmocnění je možné v určité míře a za přesně stanovených podmínek realizovat přesuny v rámci daného rozpočtu.*“ Poslední zásada je závazná na době sestavení rozpočtu. Pokud totiž rozpočet není sjednán před 1. lednem, spadá do tzv. rozpočtového provizoria, který se musí řídit zvláštními pravidly. [5]

3.2.4 Rozpočtová skladba

Příjmy a výdaje rozpočtů organizačních složek státu, státních fondů, obcí a krajů aj., zejména jejich obsah a třídění, zajišťuje rozpočtová skladba neboli taktéž rozpočtová klasifikace. Je platná pro všechny rozpočty⁸ a její utřídění zajišťuje jednoduchost a přehlednost. Rozpočtová skladba je stanovena vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Podle této vyhlášky, rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje podle různých hledisek uskupených do deseti rozčlenění na odpovědnostní, odvětvové, konsolidační, druhové, zdrojové, doplňkové, programové, účelové, strukturní a transferové. Vzhledem ke stanovenému cíli práce se budeme zabývat pouze druhovým členěním.

Druhové třídění zahrnuje skutečné příjmy a výdaje, tzn. ty, které byly v daném kalendářním roce uskutečněné. Obsahuje tři hlavní okruhy členění – příjmy, výdaje a financování. Pro lepší orientaci se využívá čtyřmístný kód, jehož první číslo tvoří třída, dále seskupení položek, podseskupení položek a poslední číslo rozčleňuje jednotlivé dílčí položky.

⁸ Státní rozpočet, rozpočty obcí a krajů, DSO a RRRS, organizačních složek a příspěvkových organizací, rozpočty státních a jiných fondů, apod.

Druhové třídění třídí operace do osmi základních tříd podle těchto kritérií:

- *inkaso x platba,*
- *nenávratná x návratná,*
- *běžná x kapitálová,*
- *opětovaná x neopětovaná,*
- *domácí x zahraniční,*
- *povinná x dobrovolná,*
- *aktiva x pasiva,*
- *rozpočtová politika x řízení likvidity (Provazníková, 2009, s. 113-114).*

K tomu, abychom správně pochopili rozpětí tohoto členění, slouží příloha č. 1 - Koncepce rozpočtové skladby. Dále je na místě rozvést jednotlivé položky členění. Mezi inkasem a platbou je velice úzký vztah, neboť oboje se týká přesunu peněz. Platba je očekávaný výdaj, avšak inkaso znamená očekávaný příjem peněžních prostředků na účet. Nenávratnou operací můžeme chápat pouze jako využití peněžních zdrojů, zatímco návratná platba nám zajišťuje budoucí přísun nových peněz, jedná se o poskytnuté půjčky, úvěry a jiné pohledávky a závazky. Druhové členění dále tvoří běžné a kapitálové operace. Jednoduše můžeme říci, že operace dlouhodobého majetku patří pod kapitálové a veškeré ostatní operace zahrnujeme pod běžné. Zvláštní místo zde zaujímají operace opětované a neopětované. Úbytek peněžních prostředků za určitou úplatu jako jsou služby a zboží, můžeme určit jako opětované operace. Opakem jsou tedy platby neopětované, nejdůležitější a taky nejznámější neopětovanou platbou jsou poskytované dotace. Poslední částí koncepce rozpočtové skladby jsou aktivní operace zohledňující buď rozpočtovou politiku či řízení likvidity. Likvidita nám určuje nejefektivnější a nejrychlejší zhodnocení. Taktéž jako u likvidity, i zde u rozpočtové politiky hovoříme o aktivních návratných operacích například výpomoci podnikům. Na základě zjištěných poznatků lze příjmy rozdělit na příjmy tvořené vlastní činností neboli vlastní příjmy a dále ostatní příjmy – dotace. Běžné a kapitálové příjmy jsou inkasované peněžní prostředky, mohou mít návratný (aktivní a pasivní) a nenávratný charakter (opětované a neopětované).

Dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, jsou položky členěny do tříd:

- Třída 1:** Daňové příjmy
- Třída 2:** Nedaňové příjmy
- Třída 3:** Kapitálové příjmy
- Třída 4:** Přijaté dotace

Třidu 5 – 6 tvoří výdaje. „Výdaje jsou nenávratné platby na běžné i kapitálové účely opětované i neopětované a poskytované návratné půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky,“ jak tvrdí Provazníková (2008, s. 115). Tvoří tedy:

Třída 5: Běžné výdaje,

Třída 6: Kapitálové výdaje.

Běžné výdaje jsou neinvestiční povahy, patří zde především neinvestiční nákupy (nákupy zboží a služeb a poskytování jejich záloh, úroky, platby za práci – mzdy, pojistné, apod.), dále neinvestiční transfery především dotace a v poslední řadě se jedná o neinvestiční půjčky. Kapitálové výdaje mají naopak charakter investiční a tvoří jej investiční nákupy investičního – dlouhodobého majetku, investiční transfery a půjčky.

Poslední třídou tvořící druhové třídění je **třída 8** – Financování. Zde se určuje, jak jsou příjmy a výdaje rozpočtu financovány, zdali z tuzemska či zahraničí a zda se jedná o financování krátkodobé, nebo dlouhodobé. Jednotlivé položky mají buď zvyšující (+) charakter financování či snižující (-). [13]

3.3 Rozpočty obcí

Státní rozpočet tvoří nedílnou a nejdůležitější součást rozpočtové soustavy, neboť se jedná o centrální fond, ze kterého se financují potřeby státu. Vzhledem k cíli bakalářské práce se budeme podrobně zabývat pouze rozpočty obcí, spadající pod rozpočty územních samosprávných celků. **Rozpočty územních samosprávných celků** (místní rozpočty) neboli také často označované v literaturách „municipální“ rozpočty, představují rozpočty nejnižší úrovně pro jednotlivé obce, města, kraje, dobrovolné svazky obcí a regionální rady regionů soudržnosti. V současné době je v České republice okolo 6 246 měst a obcí a 14 krajů. Každá územní samospráva každoročně sestavuje vlastní rozpočet. Zvláštní postavení zde zaujímá hlavní město Praha. Jedná se jak o obec, hlavní město tak i kraj. Sestavuje však pouze jeden rozpočet. [6]

Pokud bychom porovnávali rozpočty obcí, krajů a státního rozpočtu, lze tvrdit, že čím je rozpočet menší, tím je méně administrativně a finančně náročný. Jak tvrdí i vedoucí analytického oddělení CRIF Věra Kameníčková: „*Malé obce lépe odhadují výsledek svého hospodaření v porovnání schváleného salda, rozpočtu a skutečného salda.*“⁹ Jak již bylo

⁹ CRIF – Czech Credit Bureau. CRIF: Hospodaření obcí 2012: navzdory klesajícím příjmům dokázaly ušetřit a zlepšit jejich rating [online]. GRIF [25. 6. 2013]. Dostupné z: <http://www.crif.cz/Novinky/Novinky/Pages/Hospoda%C5%99en%C3%AD-obc%....%A1il-se-jejich-rating.aspx>

v předcházející kapitole řečeno, dle Ústavy České republiky (článek 99) jsou základními územními samosprávnými celky obce a kraje jsou vyššími územními celky. O tom, jak se rozpočty tvoří, jaký je obsah a funkce rozpočtů územních samosprávních celků určuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Na položky rozpočtu lze pohlížet z různých hledisek. Dle rozpočtové skladby jsou obce povinné členit příjmy a výdaje dle druhového členění, odvětvového, konsolidačního a prostorového třídění. Taktéž lze na položky rozpočtu pohlížet dle způsobu účelu, pro který je rozpočet sestavován. Běžný rozpočet tvoří položky běžného charakteru – daňové a nedaňové příjmy a běžné výdaje. Běžné příjmy rozpočtu jsou často označovány za příjmy ze zboží či služeb, které jsou zdrojem krytí běžných výdajů, resp. výdajů na mzdy, pojistné, energie, dotace poskytované vlastním právnickým subjektům, aj. Součástí kapitálového rozpočtu jsou kapitálové příjmy – příjmy z prodeje majetku ve formě akcií, obligací či majetkových podílů a dále rozpočet tvoří kapitálové výdaje, které obcím vznikají nákupem tohoto majetku či jeho splácením (úvěrové splátky). Podrobný výčet příjmů a výdajů do územních rozpočtů je uveden v příloze č. 2.

Vypracování, zveřejňování, schvalování a následná kontrola plnění rozpočtu je obsažena v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a nazývá se rozpočtovým procesem.

3.3.1 Rozpočtový proces

Dá se říct, že prvním krokem obcí je stanovení **rozpočtového výhledu**¹⁰ hospodaření. Ten primárně slouží hlavně jako střednědobý pomocník na finanční plánování rozvoje hospodaření, neboť obce vstupují do dlouhodobějších smluvních vztahů, které v budoucnu ovlivňují jejich hospodaření. Pařízková (2008) se domnívá, že určitý podíl zde také zaujímá volební období orgánů obcí. Rozpočtový výhled obsahuje veškeré informace týkající se budoucích očekávaných příjmů a výdajů, pohledávek a závazků a jejich budoucí dopady na hospodaření územní jednotky. Na základě tohoto výhledu se sestavuje každý rok **rozpočet**, pokud však není tento rozpočet sestaven před 1. lednem, spadá do tzv. rozpočtového provizoria. Proces samotného rozpočtu začíná v jeho sestavování, dále se návrh rozpočtu musí

¹⁰ Dle § 3, odst. 1, zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, se rozpočet sestavuje na 2 až 5 let.

projednat s finančním výborem a zveřejnit jej v zákonem stanovené lhůtě¹¹. Poté dochází k předložení tohoto návrhu zastupitelstvu ke schválení a podle § 14 zákona č. 250/2000 Sb., vytvoření podrobného rozpisu rozpočtu. [13]

Koncem rozpočtového roku se informace o hospodaření obce zaznamenávají do **závěrečného účtu**. Pospíšil (2012, s. 84) tvrdí: „V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích včetně tvorby a použití fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření obce nebo kraje a jimi zřízených nebo založených právnických osob.“ Jako poslední část rozpočtového procesu můžeme uvést **přezkum hospodaření**. Dle zákona o obcích je obec povinna požádat o přezkum krajský úřad nebo jej zadat auditorovi či auditorské společnosti. Je upravován zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

3.3.2 Příjmy rozpočtů obcí

„V posledních desetiletích se zintenzivnil proces decentralizace a dekoncentrace některých netržních činností ze státu na územní samosprávu,“ jak tvrdí Peková (2012, s. 263). To zapříčinilo neustále rozšiřování kompetencí a odpovědností územní samosprávy a také zvyšování přísunu daňových příjmů do rozpočtů municipalit. Rozpočet obcí České republiky je součástí veřejných rozpočtů, které jsme vymezili v kapitole 3.1 a 3.2. Taktéž jako u rozpočtů veřejných je i tady cílem vyrovnanost či přebytkovost rozpočtu. Rozpočet je sestavován na jedno rozpočtové období, které je shodné s kalendářním rokem.

V zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jsou uvedeny příjmy plynoucí do rozpočtu obce. Jedná se o příjmy:

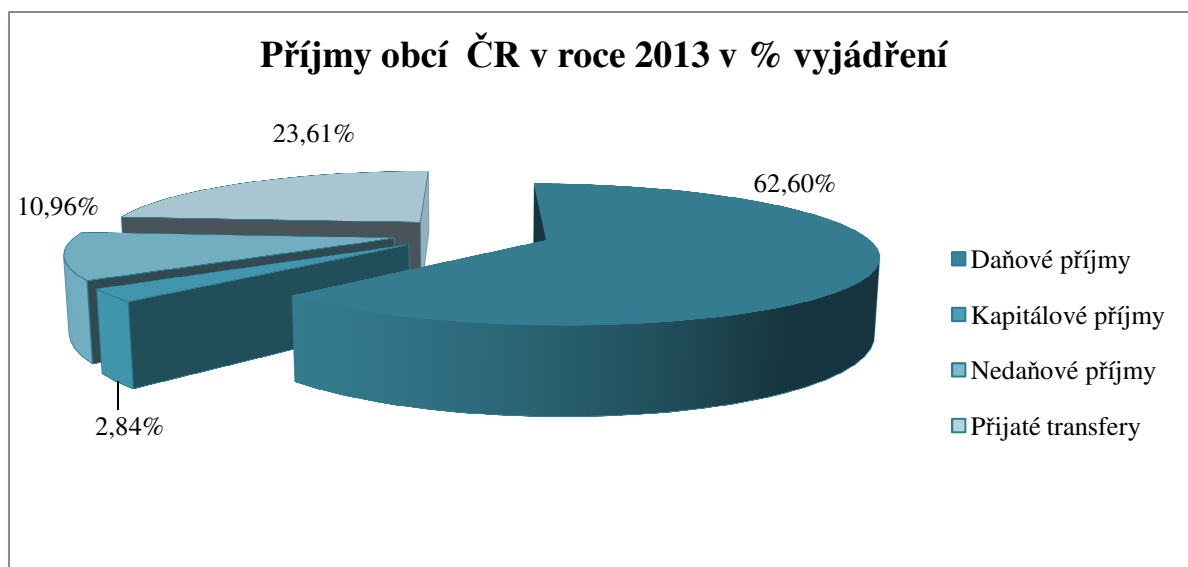
- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv;
- příjmy z výsledků vlastní činnosti;
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, které obec zřídila nebo založila;
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce;

¹¹ Dle § 11, odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je lhůta nejméně 15 dní.

- příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona;
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona;
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů;
- dotace z rozpočtu kraje;
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy (např. z jimi ukládaných pokut a sankcí);
- přijaté peněžité dary a příspěvky;
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.¹²

Pro stanovený cíl bakalářské práce budou příjmy následně roztříděny dle druhového třídění rozpočtové skladby určující daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a dotace. Obr. 3.2 vykazuje % podíl jednotlivých druhů příjmů obcí v České republice. Přijaté transfery zahrnují investiční a neinvestiční transfery, přičemž přes 90% zaujímají právě neinvestiční. Oproti ostatním příjmům jsou však nejvíce nestabilní. Svým objemem jsou nejvýznamnější položkou příjmů, příjmy daňové.

Obr. 3.2 Příjmy obcí ČR v roce 2013 vyjádřené v %

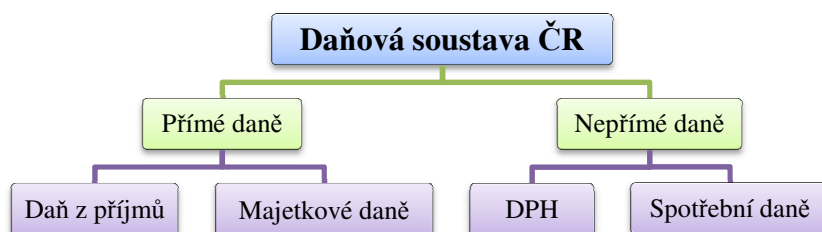
Zdroj: MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: *Monitoring hospodaření obcí z roku 2013* [online]. Dostupné z: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování

¹² § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

3.4 Daňové příjmy obcí

„Daně jsou nenávratná, nedobrovolná, neekvivalentní a nesankční peněžítá plnění ukládaná na základě zákona spravovaná státem nebo jinými osobami vykonávajícími veřejnou správu, která jsou veřejnými příjmy veřejných rozpočtů, a to příjmy zpravidla neúčelovými, řádnými, pravidelnými a plánovanými,“ jak tvrdí Boháč (2013, s. 106). Zákon o daních z příjmu uvádí dva druhy daně – přímé a nepřímé. Jak uvádí Pospíšil (2013), přímé daně jsou ty daně, jejichž výše je přímo závislá na výši příjmu či majetku poplatníka a daň odvádí vlastník příjmu či majetku na základě daňového přiznání. Naproti tomu nepřímé daně jsou často označovány jako „daně ze spotřeby“ neboť je jejich výše součástí ceny zboží či služeb, které poplatník nakupuje. Podrobnější členění je vykresleno v Obr. 3.3.

Obr. 3.3 Základní rozčlenění daňové soustavy ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve finančních zdrojích jsou daňové příjmy považovány za nejzákladnější a nejpodstatnější část, zaujímající zhruba jednu polovinu příjmů obcí (v roce 2012 tvořily 59,01 %). Jsou vázány ustanovením § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Tento zákon kromě daňových příjmů obcí také upravuje daňové příjmy krajů a Státního fondu dopravní infrastruktury.

Daňové příjmy obcí lze rozčlenit na daně svěřené a sdílené a dále místní a správní poplatky, které spravuje zvláštní zákon. **Sdílené daně** jsou celostátně vybírané daně, které se následně přerozdělují mezi rozpočty státu, krajů a obcí dle ZRUD. Jsou tvořeny daní z příjmů fyzických (ze závislé činnosti, ze samostatné činnosti a příjmy vybírané srážkou) a právnických osob (bez daně placené obcemi) a dále daní z přidané hodnoty. Výlučné neboli **svěřené** daně zahrnují daň z nemovitých věcí¹³ a daň z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem sama obec. Ostatní příjmy získané z místních a správních poplatků připadají obci v plné výši.

¹³ Do roku 2014 „daň z nemovitostí“.

3.4.1 Daně z příjmů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů upravuje daně z příjmů fyzických a právnických osob. V průběhu sledovaných let docházelo k úpravě výše sazeb daní a jejich výpočtů. V současnosti je sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 15 % a u daně z příjmu právnických osob činí 19 %. Předmět daně z příjmů FO vymezují paragrafy 6-10 tohoto zákona. Položky rozpočtů obcí tvoří daně:

- ze závislé činnosti (79 % objemu příjmů FO),
- ze samostatné činnosti (14 % objemu),
- z kapitálových výnosů (7 % objemu).

Předmětem daně z příjmů PO je výsledek hospodaření právnických osob, do nichž patří také územní samosprávné celky - obce. Obce mají dle ZRUD nárok na podíl z výnosu daně PO. Pokud je však poplatníkem sama obec, zahrnujeme tuto daň do svěřených, připadající ve 100 % výši dané obci. Daň z příjmů, kromě daně kde je poplatníkem obec, patří do sdílených daní a tvoří přes 80 % výnosů daně z příjmů PO.

3.4.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravována zákonem č. 235/2004 Sb. Patří mezi nepřímé daně, která uvaluje daň na všechno zboží a služby, které jsou placené konečnými spotřebiteli. Daň z přidané hodnoty byla v České republice zavedena rokem 1993, avšak v rozpočtech obcí se vyskytuje až od roku 2001 formou sdílených daní. DPH tvoří dvě úrovně sazeb. Taktéž jako ostatní daně se i tato v průběhu let vyvíjela. Snížená sazba 5 % se držela na své úrovni do roku 2007. Postupně docházelo k jejímu navýšení až na 14 %. Základní sazba se naopak postupně snižovala z 23 % na 20 %. Od roku 2013 se uplatňují sazby 15 % a 21 %. I když dochází ke spekulacím ohledně zavedení jednotné sazby 17,5 %, podle posledních zjištěných informací se spíše uvažuje o zavedení třetí sazby a to na léky, knihy a dětskou výživu.

3.4.3 Daň z nemovitých věcí

Výnos daně z nemovitostí je velice nízký. I když se za posledních 5 let nepatrně navyšuje, tvoří cca 5 % daňových příjmů. S přijetím nového občanského zákoníku v roce 2014, bylo nutné provést výrazné změny u této daně. Od 1. 1. 2014 nabylo účinnosti zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb., kterým se mění mimo jiné i zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Od roku 2014 je zákon nazýván zákonem o dani z nemovitých věcí. Stanovuje

dva předměty daně – pozemky a stavby, jejichž výpočet probíhá na základě stanovených koeficientů v závislosti na základu daně. Změna zákona o dani z nemovitostí z roku 2008 umožňuje, aby obce v mezích stanovené zákonem mohly dle vlastní úvahy osvobodit nemovitosti od daně z pozemků, což však přispívá ke snížení příjmů do rozpočtu obcí. Obec má také možnost zajistit velikost příjmů z této daně zavedením koeficientů - korekčního koeficientu a místního koeficientu obecně závaznou vyhláškou. [9]

3.4.4 Poplatky

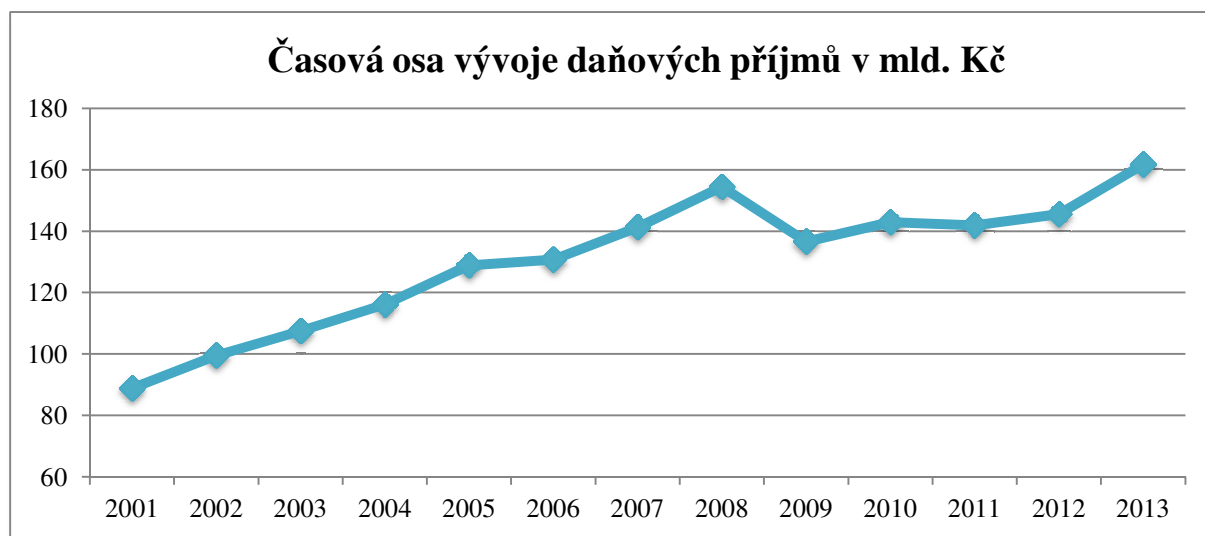
Boháč (2013) tvrdí, že se poplatky oproti daním liší ve své ekvivalentnosti a účelovosti. Poplatník daného poplatku získá tzv. protiplnění ve formě poskytovaných služeb veřejné správy, zatímco daň je odváděna bez jakékoli kompenzace. [1] Ve vyspělých zemích poplatky činí zhruba 10% z příjmů a nazývají se komunální daně. V České republice je velikost poplatků o procento nižší. **Poplatky místní**, tvoří zhruba 2 % celkových příjmů obcí. Tyto poplatky si obce mohou spravovat samy, v mezích stanovené zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Příjmy rozpočtu jsou všechny poplatky, které se zastupitelstvo dané obce rozhodne zavést prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. V současnosti se jedná o poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za využívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, z ubytovací kapacity, za povolení vjezdu vozidel, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů nebo poplatek na zhodnocení stavebního pozemku¹⁴. Do roku 2012 tvořily příjmy rozpočtů poplatky z místních „hazardů“, které však byly nahrazeny podílem obcí na výnosu odvodu z loterií a jiných sázkových her. Příjmy ze **správních poplatků** plynou do rozpočtů obcí taktéž v plné výši. Radvan (2008, s. 472) se domnívá, že: *„Účelem správních poplatků je především skutečnost, aby žadatel přispěl na činnost orgánu, která se uskutečňuje v jeho zájmu, tzn. aby náklady na výkon státní správy nenesli všichni občané, ale konkrétní jedinec, jenž má o ten který úkon zájem. Dalším nezanedbatelným důvodem existence správních poplatků je nezatěžovat státní správu zbytečnými podáními, avšak při konstrukci sazeb musí zákonodárce dbát na to, aby bylo řízení z hlediska výše poplatku pro poplatníka dostupné. Zákon může pro určité důvody (např. sociální) určitý úkon od poplatku osvobodit.“* Jsou upravovány zákonem č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích, který specifikuje jejich vyměřování a vybírání. Příloha tohoto zákona obsahuje sazebník, který obsahuje veškeré správní poplatky a její peněžní plnění ve 163 položkách.

¹⁴ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

3.4.5 Vývoj daňových příjmů obcí

Obr. 3.4 nám ukazuje vývoj objemu daňových příjmů. Můžeme říci, že velikost daňových příjmů má růstovou tendenci. V roce 2001 byly daňové příjmy ve výši 88 mld. Kč, rokem 2013 se hodnota zvýšila na 161 mld. Kč, tedy o 83,75 %. Tento třináctiletý vzrůst byl zapříčiněn změnami v oblasti rozpočtového určení daní v roce 2008, 2012 a 2013, a dále změnami jednotlivých zákonů a sazeb daní. Největší objem příjmů obce zaznamenaly v roce 2008 a to ve výši 154 mld. Kč a v roce 2013 ve výši 161 mld. Kč.

Obr. 3.4 Vývoj daňových příjmů obcí v období 2001 – 2013

Zdroj: MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: *G. Rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních řad regionů soudržnosti* [online]. 2012, č. j. MF - 53 900/2012 11-114, s. 7. Dostupné z: www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=123484. Vlastní úpravy

Podíváme-li se na Tab. 3.1 a Obr. 3.5, můžeme pozorovat, že bezprostředně zde zaujímají hlavní postavení příjmy z daně z příjmů fyzických osob, právnických osob a z DPH. Průměrná výše DPH tvoří 38 % daňových příjmů. Daně z příjmů však průměrně tvoří 49 %. Zbývajících 13 % je rozloženo mezi daň z nemovitostí, poplatků spjatých s životním prostředím a nejnižší části příjmů jsou místní a správní poplatky.

Zaměříme se na rok 2008 a 2013, a pokusíme se zjistit, které daňové příjmy byly nejvíce postihnuty změnou v oblasti daňového určení. V roce 2008 můžeme vidět, že došlo k nepatrnému snížení daně z příjmů FO o 0,2 mld. Kč. Domnívám se, že tento pokles byl zapříčiněn spíše projevem ekonomické krize. Rapidní nárůst byl zaznamenán u daně z příjmů PO, kde se objem zvýšil o 6,4 mld. Kč. Nárůst příjmů obce zaznamenaly také u daně z přidané hodnoty, které se zvýšily o 6,5 mld. Kč, tedy o 13,5 %. V roce 2013 proběhla další významná změna RUD. Celkové daňové příjmy se oproti předešlému roku zvýšily o 11 %.

Největšího vzrůstu dosahovaly příjmy z DPH, které se zvýšily o 8,5 mld. Kč. Příjmy z daně z příjmů se také zvýšily, a to o necelých 9 %. Můžeme tedy jednoznačně říci, že změny v oblasti RUD pozitivně působí na velikost příjmů obcí ze sdílených daní.

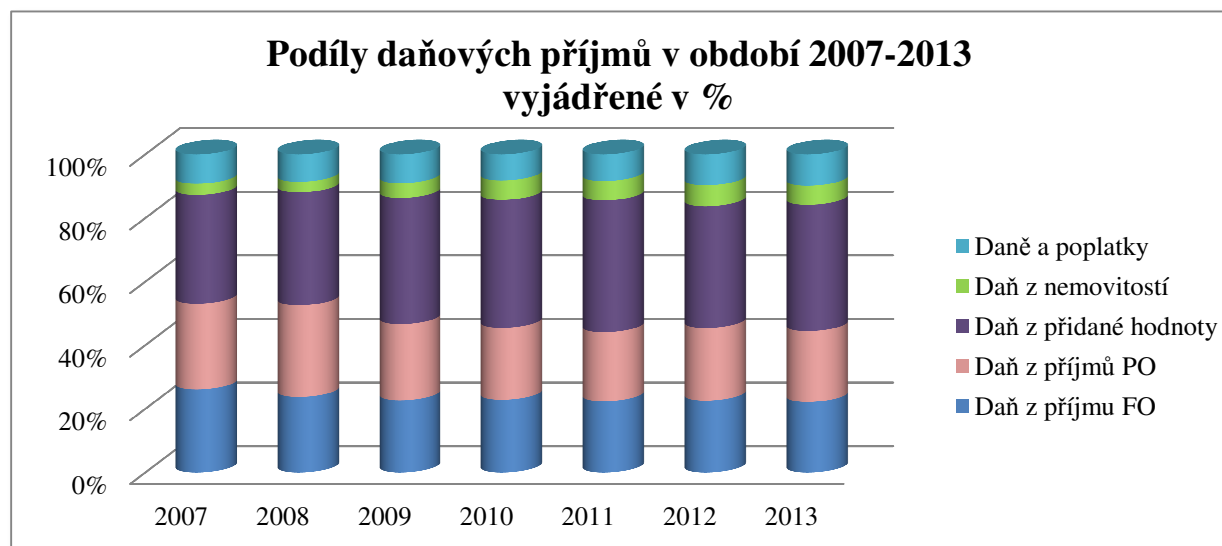
Tab. 3.1 Daňové příjmy obcí v letech 2007 – 2013

Položka (mld. Kč)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy celkem	141,3	154,4	136,6	142,9	141,9	145,5	161,7
Daň z příjmů FO	36,9	36,7	31	32,7	31,8	32,9	35,9
Daň z příjmů PO	38,1	44,5	32,7	32,3	30,8	33,2	36,0
Daň z přidané hodnoty	48,3	54,8	54,2	57,5	58,8	55,7	64,2
Daň z nemovitostí	5,0	5,1	6,3	8,7	8,6	9,6	9,7
Daně a poplatky	13,0	13,3	12,4	11,7	11,9	14,1	15,9

Zdroj: Časopis Obec a finance. Vyd.: 3/2010 (s. 9), 3/2012 (s. 13), 3/2013 (s. 8). ISSN 1211-4189. A dále MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: Monitor státní pokladny [online]. Dostupné z: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování

Ostatní příjmy nejsou změnou daňového určení ovlivnitelné. Jedná se také o velice nízké příjmy. Nejmenší příjmy do rozpočtu obcí jsou z daně z nemovitostí. Velikost těchto příjmů v roce 2013 nepřesahovala 10 mld., avšak oproti roku 2007 obce zaznamenaly skoro dvojnásobný nárůst. Poslední skupinou jsou příjmy získané z poplatků. Nejedná se o vysoký příjem, ale u mnohých mají obce možnost jejich velikost ovlivnit v mezích stanovených zákonem. V posledních 7 letech byly příjmy z poplatků ve stabilní hodnotě. V roce 2010 a 2011 sice mírně poklesly, avšak v roce 2012 se zvýšily o 19 % a v roce 2013 byla jejich velikost dokonce ve výši 15,9 mld. Kč.

Obr. 3.5 Podíly příjmů na celkových daňových příjmech v období 2007-2013

Zdroj: Vlastní zpracování

3.5 Změny rozpočtového určení daní obcí

Výše objemu daňových příjmů obcí je ovlivněna samotnou velikostí jejich výnosů a daňovým určením stanovené zákonem. [2] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (dále jen zákon o rozpočtovém určení daní) podrobně rozpracovává daňové určení v České republice. Jednoduše můžeme tento vývoj zahrnout do 5 etap v návaznosti na změny rozpočtového určení daní v jednotlivých letech. Kvůli větší přehlednosti byly všechny nadcházející změny shrnuty do přehledné tabulky, kterou tvoří příloha č. 3.

3.5.1 Daňové určení v letech 1993 – 1995

Letmo se můžeme zmínit o roce **1993**, kdy byla přijata nová daňová soustava, došlo k úpravě rozpočtového určení daní a tím přerozdělení příjmů mezi obce, okresy a stát. [9] Příjmy místních rozpočtů tvořily daně z příjmů fyzických osob (ze samostatné výdělečné činnosti) dle trvalého bydliště podnikatele a daně z nemovitostí dle katastru. Posledními položkami byly místní a správní poplatky. V roce **1994** rozpočet tvořil i daně z příjmů právnických osob placené obcemi a z příjmů FO ze závislé činnosti – příjmy, které si obce a ještě tehdejší okresní úřady rozdělovaly dle poměru stanovené zákonem a můžeme říci, že zastupovaly největší položku v rozpočtu obcí.

3.5.2 Daňové určení v letech 1996 - 2000

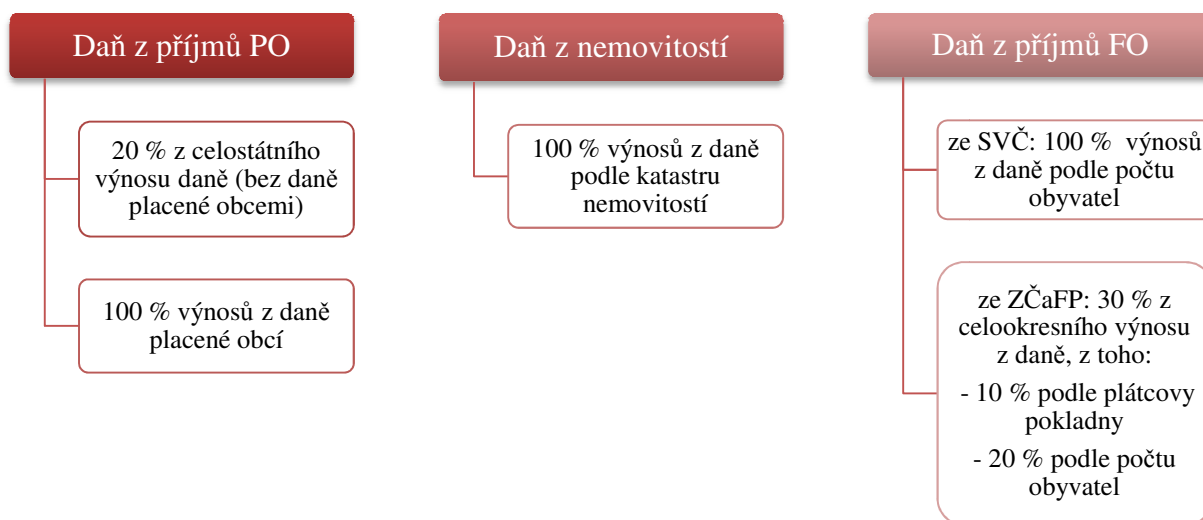
Na velikost příjmů obcí působilo mnoho ovlivňujících faktorů. Jednalo se o počet obyvatel či nezaměstnaných v dané oblasti, počet „mimooblastních“ pracujících a různorodost daňové základny vážící se na jednotlivé okresy. To vše zapříčinilo vzájemnou konkurenci mezi obcemi. Kvůli posílení a stabilizaci pozice obcí byla v roce **1996** přijata novela o rozpočtových pravidlech. Proběhlo zde rovnou několik zásadních změn, především týkající se podílu obcí na výnosech z daní.

U daně z příjmů FO ze ZČaFP se celookresní podíl rozčlenil na výnos pro obce (30 %), okresy (30 %) a navíc i stát (40 %). „Z uvedených 30%, které patřily obcím, se dvě třetiny rozdělovaly mezi obce podle podílu počtu obyvatel dané obce na počtu obyvatel okresu a jedna třetina se vracela do obce, kde sídlila plátcova pokladna. Tento krok vedl ke zvýhodnění obcí, které měly na svém území podniky se sídlem plátcovy pokladny,“ konstatuje Provazníková (2009, s. 127). Výnosy z této činnosti se obcím tedy snížily o 25 % (v roce 1995 byl podíl obcí a okresů 55 % a 45 %) a formou kompenzace se obce mohly od roku

1996 podílet 20% na celostátním výnosu daně z příjmů PO. Pro města Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň výnos daně z příjmů na jejich území připadal ze 70 %. Zbývajících 30 % plynul do státního rozpočtu.

Rokem **1997** proběhla změna rozpočtové skladby a v návaznosti na ni byly do daňových příjmů obcí zařazeny sankční poplatky spjaté s životním prostředím. Pochopitelně ani tento krok nevedl k eliminaci nerovností mezi obcemi, neboť obce, které neměly sídlo plátcovy poklady, byly značně znevýhodněny. Nerovnoměrnosti musel minimalizovat státní rozpočet formou dotací. [9]

Obr. 3.5 Schéma daňového určení v letech 1996 - 2000

Zdroj: Vlastní zpracování

3.5.3 Daňové určení v letech 2001 - 2007

V roce **2001** byl přijat nový zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, jehož hlavním cílem bylo odstranění důvodů rozdílnosti příjmů obcí a odstranění jejich kolísavosti. [9] Také zde bylo potřeba učinit změny ohledně samospráv, kdy vznikly vyšší samosprávné územní celky – kraje. Změny rozpočtového určení daní vymezily rozdělení daní. Sdílené daňové příjmy obcí ve výši 20,59 % celostátního výnosu tvořily:

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,¹⁵
- daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou,
- daň z příjmů právnických osob (pokud nejsou poplatníkem samy obce),
- daň z přidané hodnoty.

¹⁵ 70 % výnosů záloh této daně připadá z 20,59 % obcím a zbývajících 79,41 % státnímu rozpočtu.

Výnos se sdílených daní byl přerozdělován na základě podílu počtu obyvatel obce a celkového počtu obyvatel v České republice a dále koeficientu stanoveného pro 14 velikostních kategorií obcí (viz příloha č. 4). Vypočtený podíl se násobí již uvedeným 20,59 % podílem celostátního výnosu. Zbývající procentuální část (79,41 %) sdílených daňových příjmů plyne do státního rozpočtu.

Výlučné neboli svěřené daně obcí dle zákona tvoří:

- daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (30 % výnosů záloh),
- daně z vyrovnání a dodatečných přiznání nebo dodatečné vyměřené daně,
- daň z nemovitostí,
- daň z příjmů právnických osob placená obcemi.

Výnosy z výlučných daní připadají obcím v plné výši kromě výnosu z daně z příjmů FO ze SVČ. 30 % výnos daně z příjmů FO ze SVČ plyne obci, u které má daný podnikatel trvalé bydliště. Zbýlých 70 % výnosů se zahrnuje do sdílených příjmů a rozděluje se podle výše uvedených legislativ mezi stát a obce.

Vzhledem ke skutečnosti, že se nově vzniklé územní celky (kraje) začaly podílet stanovenými procenty na výnosech daní, došlo ke snížení 70 % podílu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti na 60 %. 10 % rozdíl byl stanoven jako výlučná daň státního rozpočtu. Daň z podnikání se tedy tvořila z:

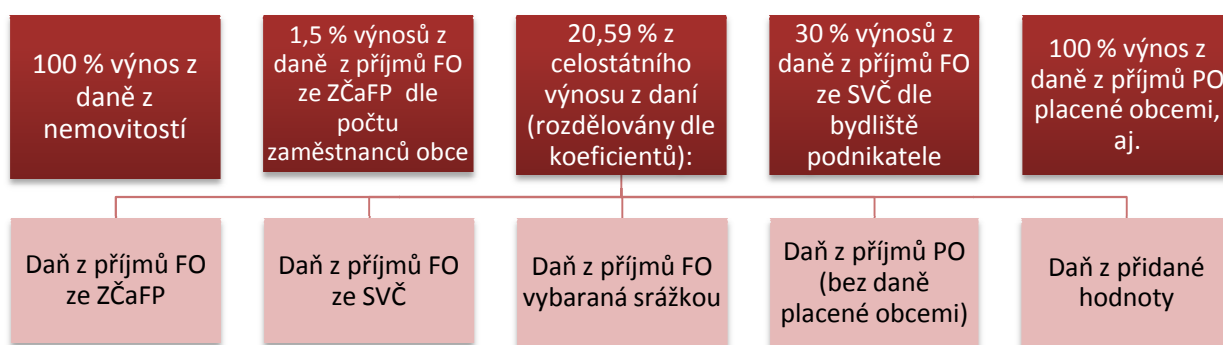
- 30 % podílu obcím – neměnný,
- 10 % celostátního výnosu do státního rozpočtu,
- 60 % celostátní výnos rozpočítán mezi obce, kraje a stát.

Další změna proběhla u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Obce se začaly podílet 1,5 % z tohoto celostátního výnosu. Tím se předpokládal nárůst motivace obcí pro zvyšování zaměstnanosti, neboť je tento podíl závislý na poměru počtu zaměstnaných v obci a celkového počtu zaměstnaných v zemi.

„I když za rok 2006 oproti roku 2005 nedošlo k celkovému poklesu daňových příjmů obcí, na vývoji daňových příjmů obcí se odrazily zejména změny u daně z příjmů fyzických osob, jejich výběr v roce 2006 poklesl o 6,9% pod úroveň roku 2005. Tento dopad posílil tendence k provedení změn RUD zejména z hlediska malých obcí...“¹⁶

¹⁶ TOMÁNEK, Petr. Hospodaření obcí včera dnes a zítra [online]. *Deník veřejné správy*. 2008 [cit. 20. 02. 2014] Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6302072>

Obr. 3.6 Schéma rozpočtového určení daní obcí v letech 2001 – 2007

Zdroj: Vlastní zpracování

3.5.4 Daňové určení v letech 2008 - 2011

Rokem **2008** vstoupil v platnost zákon č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon o RUD. Nejzásadnější rozdíl se váže ke sdíleným daním, jejichž podíl se z 20,59 % zvýšil na 21,4 %. Dále se zavedla nová **kritéria**, ovlivňující přerozdělení podílu sdílených daní obcí dle své váhy:

- celková výměra obce (3 %),
- prostý počet obyvatel obce (3 %),
- násobky postupných přechodů (94 %).

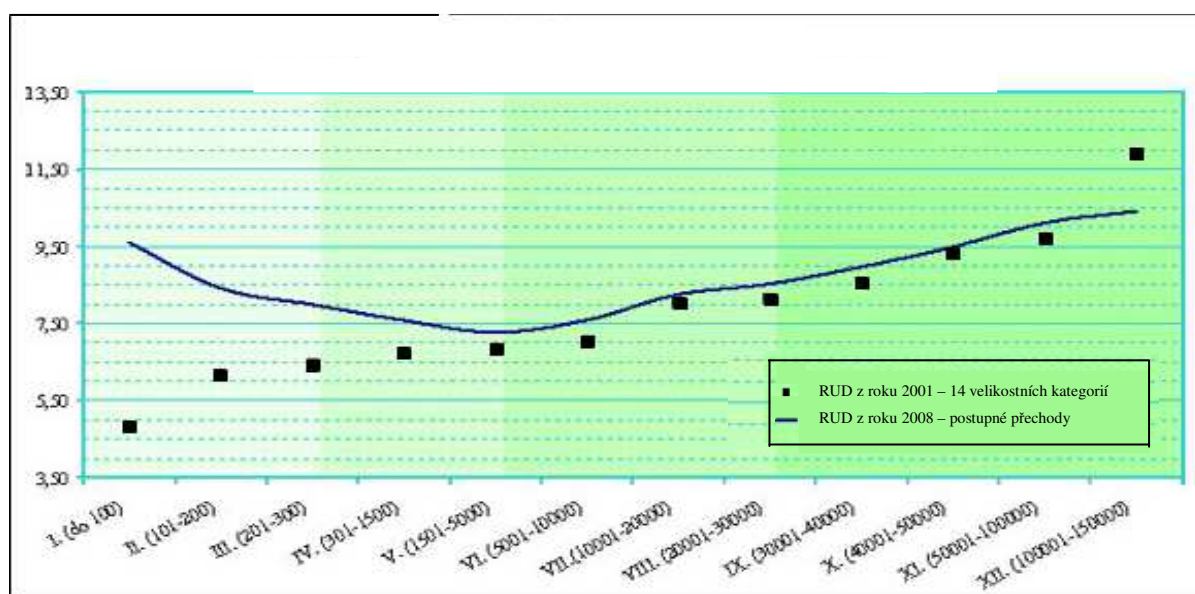
Kritérium násobků postupných přechodů spočívá ve snížení velikostních kategorií obcí ze 14 na 4 a také ve změně způsobu výpočtu koeficientů, které měly zmírnit rozdíly mezi malými a středními městy. Tyto rozdíly se projevily v postupném výpočtu koeficientů až do výše skutečného počtu obyvatel dané obce. „*Přerozdělení sdílených daňových příjmů dle počtu obyvatel upraveného velikostními koeficienty obcí je nově modifikováno tak, aby nedocházelo ke kritizovaným skokovým přechodům mezi velikostními kategoriemi obcí a ke spekulacím s počty obyvatel. To by mělo umožnit zavedení tzv. koeficientů postupných přechodů mezi velikostními kategoriemi,*“ jak tvrdí Provazníková (2009, s. 141).

Předchozí RUD stanovovalo pro výpočet výnosů 14 kategorií obcí dle počtu obyvatel, zatímco novela z roku 2008 tyto kategorie snižuje na pouhé 4 a dochází k postupným přechodům. Obr. 3.7 znázorňuje obě tyto varianty. Symboly legendy zaznamenávají výše daňových příjmů jednotlivých kategorií obcí a barevné schéma v pozadí vykazuje postupné přechody nového rozpočtového určení daní ve 4 oblastech. Lze tedy konstatovat, že nové RUD výrazně napomohlo obcím s malým počtem obyvatel zvýšit příjmy plynoucí do jejich

rozpočtu. Naopak obce zahrnuté do nejvyšší skupiny (poslední spojnice) zde vykazují největší ztráty.

V roce 2008 došlo díky novelizaci RUD k nárůstu sdílených daní pro obce o 4,6 mld. Kč. Bohužel daný výměr byl nejefektivnější u malých obcí s počtem obyvatel do 300, neboť právě jim, tyto změny přilily největší podíl výnosů. Ostatní obce, sahající do III. a IV. kategorie koeficientu byly nejvíce ztrátové. Dle mého názoru, se v současné situaci ani nemůže vytvořit model, který uspokojuje potřeby všech obcí, neboť zde působí mnoho rozdílných faktorů v oblasti zaměstnanosti, sociálních podmínek a preferencí.

Obr. 3.7 Daňové příjmy na obyvatele (tis. Kč) - porovnání RUD roku 2001 a 2008

Zdroj: ČERMÁK, Petr. *Malé obce by mohly získat více peněz* [online]. 2007, [20. 02. 2014]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/statni-rozpocet/29419-male-obce-by-mohly-ziskat-vice-penez>

3.5.5 Daňové určení v letech 2012 po současnost

Další změna RUD proběhla v návaznosti na změnu zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. V roce **2012** se tedy snížené sazby daně zvýšily z 10 % na 14 % a tím došlo ke snížení podílu na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty z 21,4 % na 19,93 %. Výnosový podíl připadající obcím z DPH se však novou změnou rozpočtového určení daní opět navýšil. Současná podoba rozpočtového určení daní s účinností od roku **2013 - 2015**, ve znění zákona č. 295/2012 Sb., provádějící změnu zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, přinesla změny, týkající se rozvětvení % podílu na jednotlivých výnosech.

Z celostátních výnosů připadá do rozpočtů obcí podíl ve výši:

- 20,83 % daně z přidané hodnoty plynoucí obcím,
- 22,87 % daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- 23,58 % daně z příjmů:
 - FO vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - PO s výjimkou, pokud je poplatník sama obec,
 - FO ze samostatné výdělečné činnosti
- 1,5 % daně z příjmů FO ze ZČaFP přerozdělený dle počtu zaměstnanců.

Podíl výnosu daně z nemovitostí je neměnný, tzn. že jeho 100 % výše připadá obci, na které se nemovitost nachází. Taktéž je tomu u daně z příjmů právnických osob placená obcemi. Výnos daně z podnikání fyzických osob z 30 % připadá obci, 10 % plyne do státního rozpočtu a zbývajících 60 % je rozděleno zákonem stanovenými podíly do obcí (23,58 %), krajů (8,92 %) a státního rozpočtu (69,68 %).

Dále došlo k úpravám přepočítacích koeficientů a koeficientů postupných přechodů. Změny jsou zaznamenány v příloze č. 5 a 6. Současnou podobu podílů sdílených a svěřených daní ukazuje příloha č. 7. Došlo také ke změně v oblasti kritérií. Daňové příjmy jsou tedy rozdělovány na základě:

- kritéria výměry katastrálního území (maximální výměra 10 ha/obyv., 3 %),¹⁷
- kritéria prostého počtu obyvatel (10 %),
- kritéria násobků postupných přechodů (80 %),
- kritérium počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (7 %).

„Změny podílu výnosů na jednotlivých daních v sobě zahrnují navýšení daňových příjmů obcí zhruba o 12 mld. Kč. Zároveň zajišťují, že obce nebudou participovat v letech 2013-2015 na efektech z vybraných daňových opatření obsažených v tzv. stabilizačním balíčku.“¹⁸ Změna rozpočtového určení daní pozitivně působí na růst příjmů do obecních rozpočtů. Predikce Ministerstva financí pro rok 2014 vykazuje zvýšení daňových příjmů ve velikosti 68,1 % z celkových příjmů, což zhruba odpovídá 161,9 mld. Kč. Jednalo by se zatím o nejobjemnější část příjmů za posledních 20 let.

¹⁷ § 4, odst. 7, zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

¹⁸ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: *G. Rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních řad regionů soudržnosti* [online]. 2012, č. j. MF - 53 900/2012 11-114, s. 10. Dostupné z: www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=123484

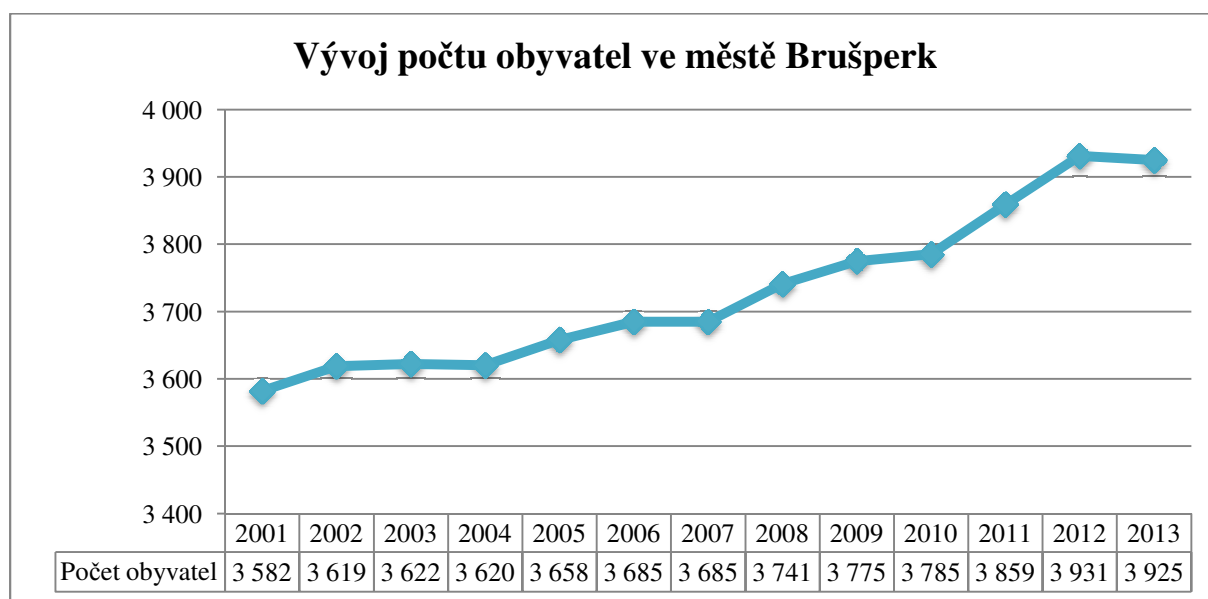
4 Analýza daňových příjmů města Brušperk

Město Brušperk leží v Moravskoslezském kraji a rozprostírá se na 1 026,24 ha. Jednoznačně zde můžeme říci, že jeho poloha je pro zdejší obyvatele více než výhodná, neboť tvoří určitý střed velkých měst jako je Frýdek-Místek, Ostrava a Nový Jičín. Obec vykonává vlastní samosprávu a státní správu ve své přenesené působnosti. Dle ministerstva vnitra byl k 1. 1. 2014 počet obyvatel 3 922, počet žáků v základní škole 372 a počet dětí v mateřské škole 157.

Podklady ke zpracování praktické části byly čerpány z informačních systémů ministerstva financí, dále podkladů odboru financí, majetku a vnitřních věcí města Brušperk a v neposlední řadě ze statistických údajů ČSÚ. Při celkové analýze daňových příjmů je potřeba si uvědomit, jaké faktory ovlivňují jejich velikost. Dle mého názoru se primárně jedná o počet obyvatel, ovlivňující hodnotu násobků postupných přechodů, dále změny v oblasti rozpočtového určení daní a změna legislativ, respektive sazeb u jednotlivých daní.

Obr. 4.1 vykresluje vývoj obyvatel k 1. 1. jednotlivých let. Vidíme zde, že od roku 2001 docházelo k výraznému přibývání obyvatel. To může být zapříčiněno jednak zvýšením počtu narozených dětí, snížením počtu úmrtí a jednak imigrací obyvatel z okolních obcí a velkých měst. Pro město Brušperk je tedy důležité sledovat přirozený a migrační přírůstek.

Obr. 4.1 Počet obyvatel města Brušperk v období 2001-2013

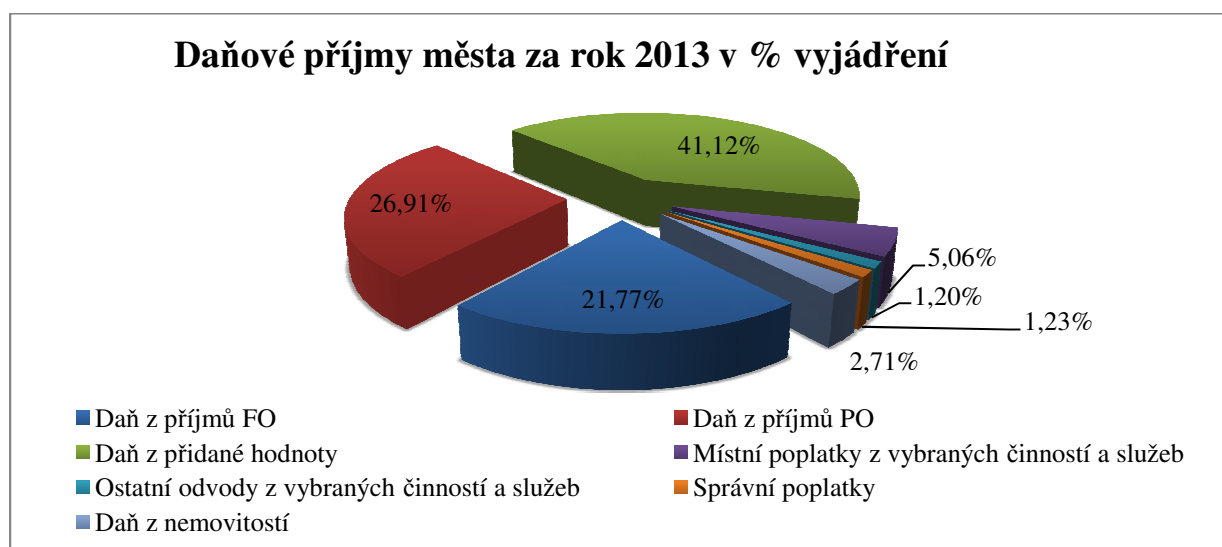

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: Databáze demografických údajů za obce ČR 2001 - 2012[online]. ČSÚ [30. 3. 2014]. Dostupné z: [www.czso.cz/cz/obce _d/](http://www.czso.cz/cz/obce_d/) . Vlastní zpracování

Největší počet obyvatel město zaznamenalo k 1. 1. 2012, kdy byla velikost migračního přírůstku nejvyšší za 13 sledovaných let. V následujícím roce však došlo k nepatrnému zvratu. Počet narozených dětí (41) byl větší než počet zemřelých (39), tedy hodnota přirozeného přírůstku nabývala kladné hodnoty, došlo však k migračnímu úbytku (-8), který zapříčinil krátkodobý pokles obyvatel.

V kapitole 3.5 jsme se dozvěděli, že jsou sdílené daňové příjmy přerozdělovány obcím na základě čtyř kritérií. Podle výše zjištěných údajů bude pro město Brušperk stěžejní pouze počet obyvatel, který ovlivňuje hodnotu násobků postupných přechodů (váha 80 %). Jednoduše lze tedy říci, čím je město lidnatější, tím je jeho podíl na příjmech vyšší. Vývoj rozpočtového určení daní zapříčinil výrazný posun daňových příjmů obce. Daňové příjmy města v období 2001 – 2013 ilustruje příloha č. 8, ze které celá kapitola bude vycházet. Příjmy jsou rozčleněny dle druhového třídění rozpočtové skladby. Obr. 4.2 uvádí % podíl daňových příjmů města v roce 2013. Stěžejní podíl na daňových příjmech zaujímají daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů a dále daň z přidané hodnoty. Za posledních 13 let byla průměrná výše podílu příjmů z daní z příjmů cca 50,83 %, dochází však k neustálému kolísání. Naopak u příjmů z DPH podíl na celkových daňových příjmech nepatrně roste. Ostatní příjmy města jsou objemově velice malé. Obec však může na tyto příjmy působit na základě obecně závazné vyhlášky. Změna daňového určení v roce 2013 rapidně ovlivnila velikost daňových příjmů města. V roce 2012 byly celkové daňové příjmy ve výši 29 959 tis. Kč, v roce 2013 vzrostla hodnota na 40 676 tis. Kč. Příjmy tedy vzrostly o celých 36 %.

Obr. 4.2 Položky daňových příjmů města Brušperk

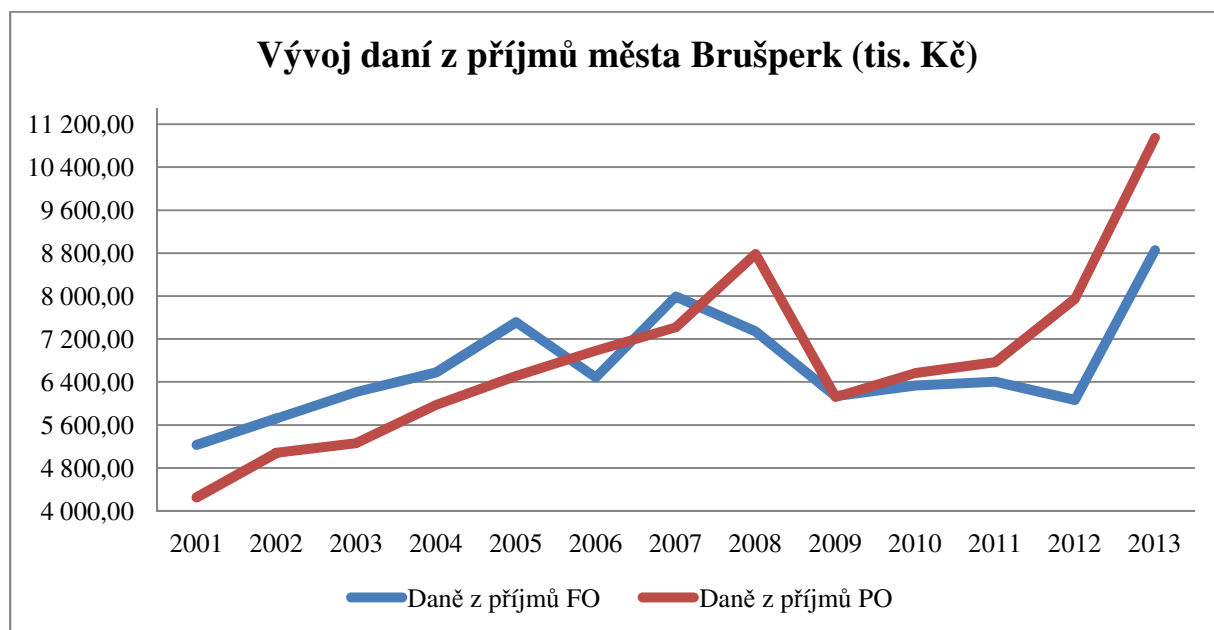
Zdroj: vlastní zpracování

4.1 Daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů

Do této skupiny zahrnujeme příjmy z daně z příjmů právnických a fyzických osob. Velikost objemu těchto příjmů je závislá jednak na RUD ovlivňující velikost podílu obcí na výnosech z daní a jednak na % hodnotě sazeb jednotlivých daní. Dalším aspektem je počet obyvatel města, které jak už jsme výše zmínili, ovlivňuje přerozdělování stanovených podílů na výnosech mezi všechny obce. Můžeme si letmo rozvést působení změn RUD na objem příjmů města Brušperk.

Obr. 4.3 vykazuje vývoj daní z příjmů za sledovaná období. Můžeme vidět, že postupně docházelo ke zvětšování objemu. Do roku 2007 zde zaujímaly hlavní postavení příjmy z daní z příjmů fyzických osob, avšak novým daňovým určením z roku 2008 se velikost jejich objemu obrátila. I když došlo v roce 2009 ke strmému snížení obou příjmů na hranici 6,1 mil Kč, jejich objem začal postupně narůstat. Rok 2013 přinesl městu maximální velikost obou příjmů. Příjmy z daně z příjmů FO byly v maximální výši 8 853 tis. Kč a příjmy z daně z příjmů PO ve výši 10 946 tis. Kč.

Obr. 4.3 Vývoj daní z příjmů města Brušperk za období 2001-2013

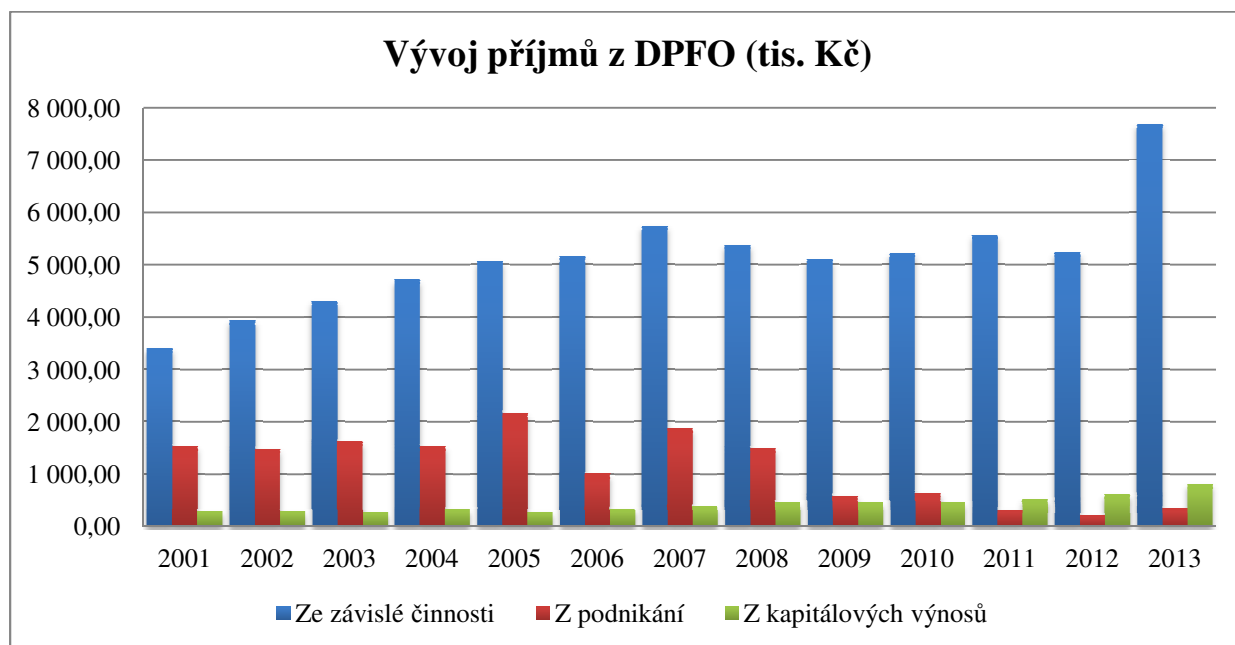

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob tvoří daň ze závislé činnosti, z podnikání a také z kapitálových výnosů. Příjmy města z těchto daní ilustruje Obr. 4.4. Drtivé zastoupení zde zaujímá příjem z daně z příjmů ze závislé činnosti. Jelikož je Brušperk malé město, je zde také menší počet podnikajících osob. Druhou stránkou problému mohou být také okolní velká města, která podnikatelům umožňují vyšší zisk. Nepatrný objem příjmů připadá obci z kapitálových výnosů, v průměru se tato hodnota pohybuje okolo 400 tis. Kč ročně.

Obr. 4.4 Příjmy města z daně z příjmů FO

Zdroj: Vlastní zpracování

Příjmy z **daně ze závislé činnosti a funkčních požitků**¹⁹ měly v období 2001-2007 stabilní rostoucí charakter. Tento růst mohl být zapříčiněn zvyšováním příjmů domácností a tím růstem objemu peněžních prostředků města Brušperk. Město se taktéž od roku 2001 začalo podílet 1,5 % celostátního výnosu z daně z příjmů ze závislé činnosti podle počtu zaměstnanců v dané obci. Počet zaměstnanců města Brušperk uvádí Tab. 4.1 a to vždy k 1. 12. daného roku.²⁰ Z tabulky je patrné, že největší počet zaměstnanců byl v roce 2001 (547 zaměstnanců) a nejnižší v letech 2005, 2006 a 2012 (410 zaměstnanců). Vzhledem k minimálnímu počtu pracujících nemůže být příjem obce vysoký. Myslím si však, že více než počtem zaměstnanců je příjem ovlivněn velikostí jejich mezd. V roce 2013 příjmy města

¹⁹ Platný název do konce roku 2013

²⁰ Informace o počtu zaměstnanců z roku 2013 budou známy až v měsíci září roku 2014

dosahovaly 171 tis. Kč, tedy pouze 2,2 % z celkových příjmů získaných z daně ze závislé činnosti. Nejobjemnější hodnoty tedy dosahují příjmy získané ze sdílené části daně.

Tab. 4.1 Počet zaměstnanců ve městě Brušperk za sledované roky

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet zaměstnanců	547	518	461	435	419	400	439	476	467	451	462	410

Zdroj: data získaná z odboru financí, majetku a vnitřních věcí MÚ Brušperk

Největší objem příjmů město zaznamenalo v roce 2007, kdy se příjmy zvýšily o 589 tis. Kč, tedy na hodnotu 5 740 tis. Kč. V roce 2008 došlo však ke snížení příjmů a to o 365 tis. Kč. Změna RUD z roku 2008 měla různorodý dopad na příjmy obcí, ale dle Obr. 3.7 (s. 36) lze konstatovat, že měla pozitivní dopad na menší obce, tudíž i pro město Brušperk. Dle mého názoru, byl tedy tento pokles zapříčiněn novelizací v oblasti daňových sazeb. Sazba daně z příjmů fyzických osob byla do roku 2007 progresivní. V roce 2008 se však zavedla jednotná daň ve výši 15 %. Poplatníci s vysokým příjmem platili vyšší daně, teď však odvádějí stejný procentuální podíl. Daný rozdíl může být tedy důvodem dosavadního snížení příjmů obce. Další negativní dopad na objem příjmů přisuzují změnám v oblasti slev na dani a daňového zvýhodnění. Rokem 2005 vznikla možnost uplatnění slevy na dítě a o rok později došlo k nahrazení některých nezdanitelných částí základu daně daňovými slevami. Pravidelně docházelo k navyšování částek a tím snižování daňové povinnosti poplatníka. Jako příklad lze uvést slevu na poplatníka, která byla v roce 2006 ve výši 7 200 Kč. Dnes je tato sleva v hodnotě 24 840 Kč. Důsledek nového daňového určení v roce 2013 můžeme vidět v Obr. 4.4 (poslední modrý sloupec). Došlo ke zvýšení podílu na celostátním výnosu a také úpravě koeficientů postupných přechodů. Oproti roku 2012 se tedy příjmy navýšily o 35 % a tím se obci maximalizovaly příjmy z této daně. Jedná se tedy zatím o největší příjem z této daně za posledních 13 let.

Příjmy z **daně ze samostatné výdělečné činnosti** tvoří méně objemnou část rozpočtu. Obec se na dani podílí 30 % celostátního výnosu (dle trvalého bydliště podnikatele), dalších 60 % se dělí stanoveným poměrem mezi ústředním a územními rozpočty. Pokud se podíváme na Obr. 4.4, můžeme usoudit, že i když byl tento příjem v prvních sledovaných letech více méně konstantní, v posledních pěti letech ztratil na svém objemu okolo 80 %. Rok 2001 zaznamenal velikost tohoto příjmu ve výši 1 535,97 tis. Kč, hodnota příjmů v roce 2013 byla však ve výši 344,13 tis. Kč. Toto výrazné snižování může být zapříčiněno mnoha faktory. Já se však osobně přikláním k možnosti působení ekonomické krize a tím zvyšování úvěrových sazeb, zvyšování nákladů a snižování zisků. Tato situace přivedla mnoho podnikajících osob

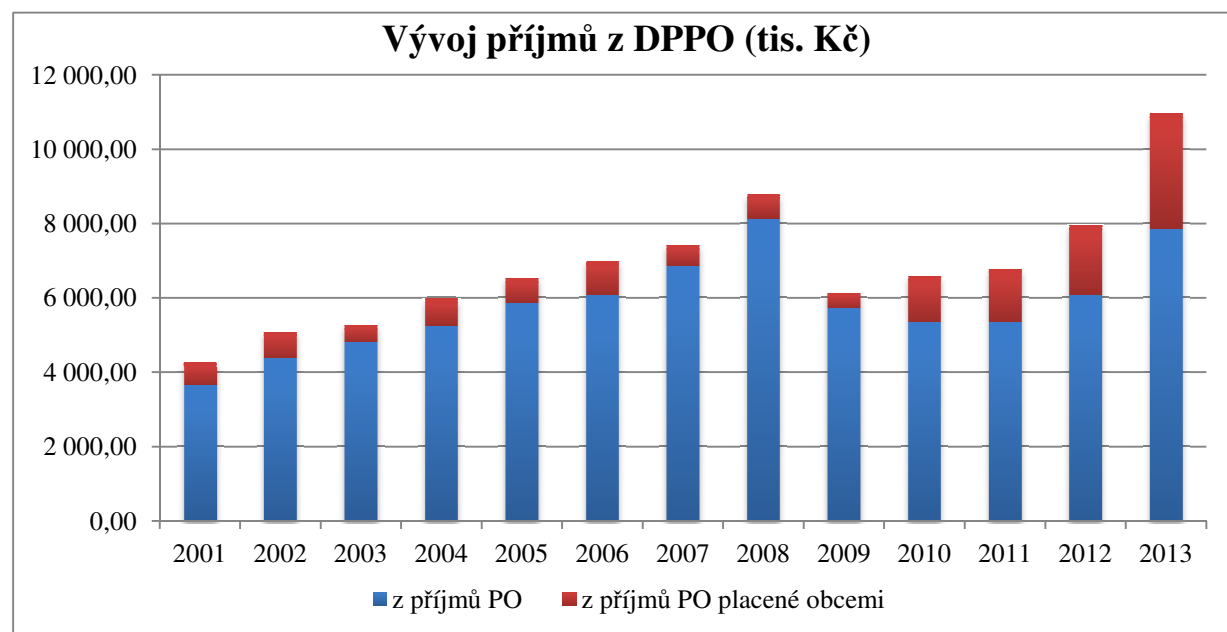
k bankrotu a pro ostatní podnikatele minimálně zapříčinila snížení tržeb. Dle CCB-Czech Credit Bureau, a.s., byl v roce 2009 počet zaniklých podnikatelů vyšší než vzniklých, došlo tedy k rapidnímu poklesu o 21 628 podnikatelů. Nepatrný posun příjmů vidíme v roce 2013, kdy došlo ke zvýšení podílu z celostátního výnosu o 2,99 %, tedy na hodnotu 23,58 %. Podíl je však závislý na procentuálním podílu města podle velikosti jednotlivých kritérií (území obce, počet obyvatel, počet dětí a žáků a násobků postupných přechodů) proto se u města Brušperk bude jednat o nepatrnou částku. V roce 2013 byla hodnota sdílené části (23,58 %) ve výši 111 tis. Kč. Taktéž příjem plynoucí 30 % z podílu záloh nebude vysoký, neboť město Brušperk disponuje nízkou podnikající aktivitou zdejších obyvatel.

Nejmenší část příjmů a prakticky nejstabilnější, jsou **příjmy z kapitálových výnosů** neboli příjmy z daně fyzických osob vybírané zvláštní sazbou. Z Obr. 4.4 můžeme pozorovat nepatrný nárůst, nikoli pokles. Od roku 2001 se objem těchto příjmů zvýšil o 175 %. I přes svůj rostoucí a relevantně stabilní charakter tyto příjmy nepřesáhnou 2 % celkových daňových příjmů.

4.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Obr. 4.5 vyjadřuje velikost příjmů z daně placené právnickými osobami. I zde vidíme vzrůstající charakter, a to do roku 2008. Poté došlo k výraznému snížení a v roce 2012 k jejich opětovnému nárůstu.

Obr. 4.5 Příjmy města daně z příjmů PO za období 2001-2013

Zdroj: Vlastní zpracování

Daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi) taktéž zahrnujeme do sdílených daní. Rokem 2001 měly obce z celostátního výnosu podíl 20,59 % a byly dle počtu obyvatel rozčleněny do 14 velikostních kategorií, přičemž město Brušperk spadalo do 5. velikostní kategorie. Na Obr. 4.5 lze tedy vidět pravidelný vzestup příjmu z této daně a to až do roku 2008. Změnou % podílu a zavedením již zmíněných kritérií, dosáhlo město vzrůstu příjmu o 18,71 %, tedy o 1 278,63 tis. Kč více, než v předešlém roce. Od roku 2009 došlo ke snížení příjmu města o necelých 30 %, a tento propad se držel až do roku 2012. Náhlý pokles příjmů můžeme opět přisuzovat projevům ekonomické krize a novelizací zákonů v oblasti daňových příjmů. Taktéž jako u daně z příjmů fyzických osob, i zde jsou příjmy ovlivněny vývojem sazby z DPPO spravován zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Rokem 2001 poplatníci platili 31 % daň, která se udržela do roku 2003. Sazba se snižovala až do roku 2009, kdy poplatníci odváděli 20 %. Rokem 2010 opět klesla míra na 19 % a tato sazba se drží do současnosti. Tyto skutečnosti omezily velikost příjmů daně z příjmů právnických osob. Příjmy se zvýšily až v době novelizace RUD v roce 2013 a to na hranici necelých 7 854 tis. Kč. I když se podíl na celostátním výnosu této daně zvedl o 2,99 %, objem příjmu města nebyl vyšší, než v roce 2008, kdy příjmy přesahovaly 8 111 tis. Kč.

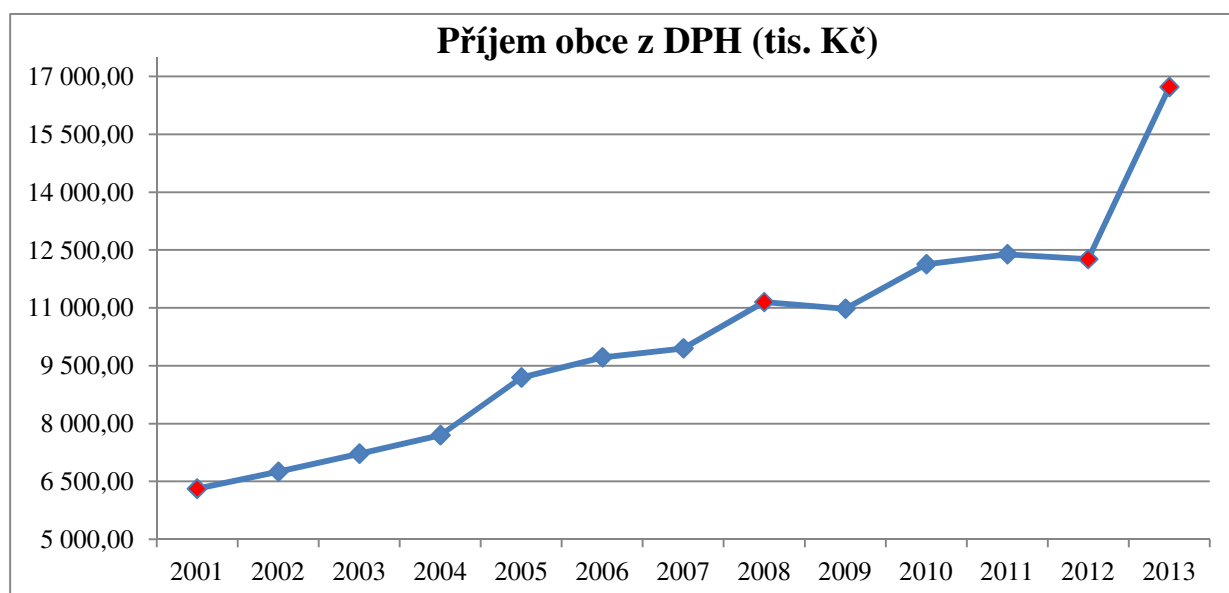
Příjem z **daně z příjmů placené obcemi** připadá městu ve 100 % výši. Zprvu se jednalo o velice malý podíl daňových příjmů, avšak od roku 2010 začala tvořit poměrně významnou část daňových příjmů rozpočtu. V roce 2001 byl podíl tohoto příjmu na celkových příjmech z DPPO v hodnotě 16,97 % a v roce 2008 dokonce na hranici 8 %. Největší podíl byl zaznamenán v roce 2013, kdy příjem z této daně tvořil necelých 40 % z celkového příjmu z DPPO, a to v celkové hodnotě přes 3 milióny korun. V roce 2010 se příjmy z této daně zvýšily o 196 %, tedy ze 411 tis. Kč na 1,2 mil. Kč. Od tohoto roku docházelo k jejich pravidelnému navyšování. V posledním sledovaném roce byl příjem z této daně ve výši 3 093 tis. Kč a zaplnil tak 7,8 % celkových daňových příjmů rozpočtu. Příjmy se od roku 2010 začaly navyšovat z důvodu, že obec přestala uplatňovat odpočty dle § 20 odst. 7 zákona o daních z příjmů²¹. Tím, že si obec nadále neuplatňovala 30 % odpočet, došlo k navýšení základu daně a tím i daňové povinnosti města. Daň z příjmů právnických osob placené obcemi by se však dala nazvat daní fiktivní, neboť nedochází k faktickému placení daně. Tato daň je součástí nejen příjmové ale také výdajové části rozpočtu.

²¹ „Poplatníci vymezení v § 18 odst. 3, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání, mohou základ daně zjištěný podle odstavce 1 snížený podle § 34 dále snížit až o 30%, maximálně však o 1 000 000 Kč ... v případě, že 30% snížení činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně“

4.2 Daň z přidané hodnoty

Tato sdílená daň byla zahrnuta do rozpočtu obcí od roku 2001. Taktéž jako u daní z příjmů i zde musíme sledovat nejen změny podílu RUD, ale také změny sazeb u DPH. Vývoj příjmu města z této daně vykazuje Obr. 4.6. Můžeme zde vidět, že má velmi pravidelný krescentní charakter. Mezi lety 2001 až 2013 se příjmy z daně z přidané hodnoty zvýšily přesně o 165 %. Do roku 2007 se základní sazba DPH nepatrně snižovala, avšak příjmy města měly pouze vzrůstající charakter a to v průměru o 8 % ročně. Dle mého názoru při snižování sazby docházelo k nárůstu nákupů ze strany obyvatel, neboť zboží a služby byly levnější, cenově dostupnější. Zvyšovala se tedy poptávka po všech komoditách.

Obr. 4.6 Vývoj příjmu města Brušperk z DPH za období 2001-2013

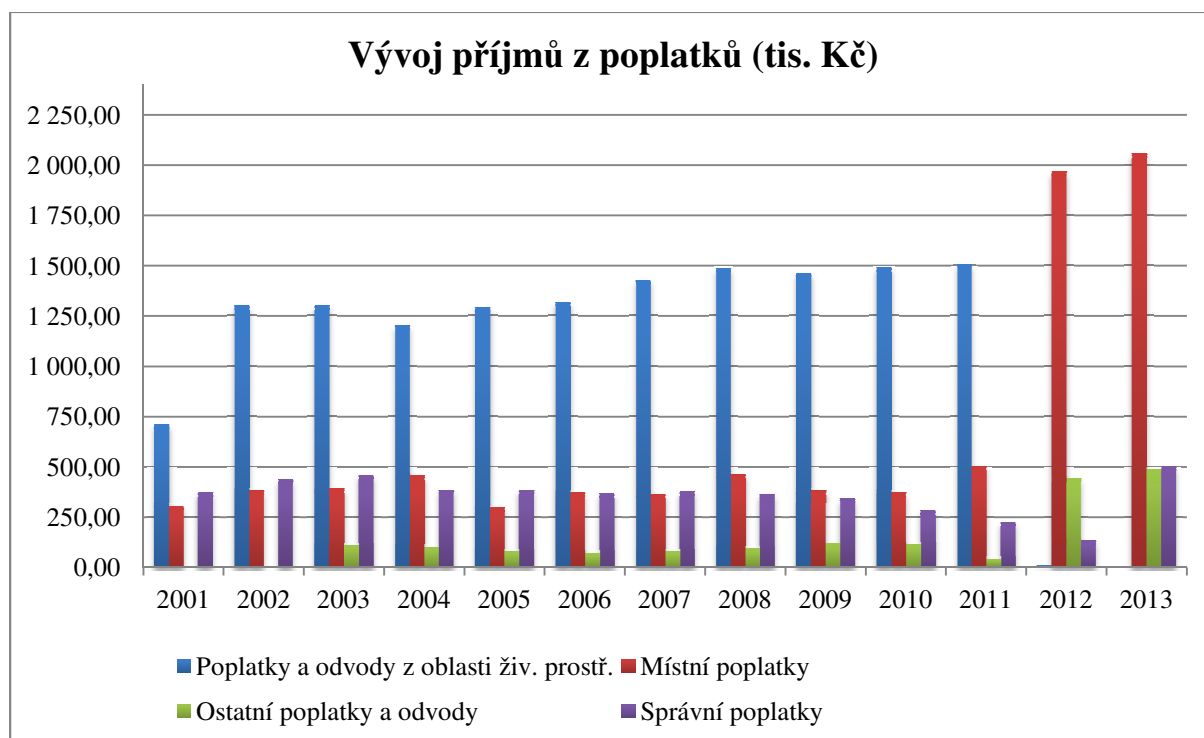
Zdroj: Vlastní zpracování

Změnou RUD v roce 2008 a dále zvýšením snížené sazby daně z 5 % na 9 %, bychom mohli očekávat určitý pokles, ale snížená sazba DPH platí na základní druhy zboží a služeb, jako jsou potraviny, knihy, léčiva, sociální péče aj. a tím je pokles tohoto příjmu prakticky nemožný. Naopak došlo k nárůstu příjmu o necelých 1 200 tis. Kč. V období 2009 – 2011 byl vývoj příjmů velmi táhlý. Předpokládám, že zvýšením obou sazeb a působením ekonomické krize byly domácnosti donuceny k úsporným řešením. V roce 2012 lze pozorovat mírný propad příjmu o 123 tis. Kč, který byl nejspíše zapříčiněn snížením % podílu celostátního výnosu z 20,59 % na 19,93 %. Rok 2013 byl velice zlomový. Nejen že došlo ke zvýšení sazeb DPH, ale byl také navýšen podíl výnosu daně z přidané hodnoty o 0,9 %. Příjem města Brušperk se oproti předešlému roku zvýšil o 36 % a to na hranici necelých 17 milionů korun. Jedná se tedy o nejobjemnější daňový příjem města a to za všech 13 sledovaných let.

4.3 Daně a poplatky z vybraných činností a služeb

Město Brušperk disponovalo v uplynulých 13 letech třinácti druhy odvodů a poplatků. Dle druhového třídění rozpočtové skladby tyto položky můžeme rozčlenit na poplatky a odvody z oblasti životního prostředí, místní a správní poplatky a dále pak ostatní odvody. I přes svoji rozsáhlost, se jedná o velice nízké příjmy rozpočtu. Kromě let 2002 a 2003 jejich podíl na celkových daňových příjmech nepřesáhl 10 %. Jelikož se tedy jedná o nízký objem příjmů, má obec určitou autonomii v oblasti jejich rozhodování. Obr. 4.7 vykazuje vývoj jednotlivých skupin příjmů města. Největší skupinou příjmů jsou právě poplatky a odvody spjaté s životním prostředím. V roce 2011 tvořily až 66 % příjmů ze skupiny poplatků. Méně významnou skupinou jsou příjmy získané ze správních a místních poplatků – tyto příjmy se však v roce 2012 zvýšily o 289 % a staly se tak nejvýznamnějšími poplatky města Brušperk. Nejnižší příjmy plynou obci z ostatních odvodů vybraných činností, jejichž podíl na celkových daňových příjmech je velice omezený. V roce 2003 tvořily 0,52 % celkových daňových příjmů. Změnou loterijního zákona v roce 2012 a přesunu položky z místních poplatků, došlo k nárůstu těchto příjmů o 943 %.

Obr. 4.7 Vývoj příjmů z daní a poplatků (seskupení položek 13)

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.1 Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí

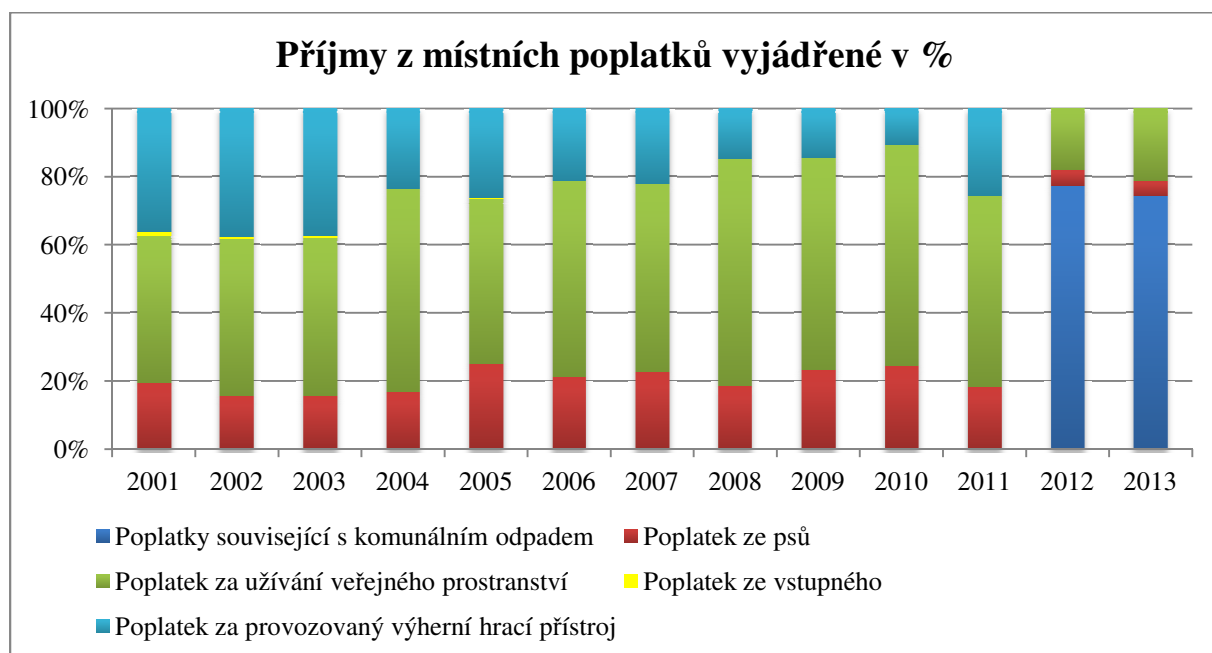
Příjmy z této skupiny nejsou pro město nikterak vysoké. Největší podíl na celkových daňových příjmech zaznamenává rok 2010 a 2011 a to ve výši zhruba 5 %. Zahrnují se zde příjmy z poplatků za znečišťování ovzduší, odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, poplatky spjaté s odnětím pozemků plnicí funkci lesa a v neposlední řadě poplatky za komunální odpad, které jsou také největším příjmem. Do roku 2011 tvořily necelých 100 % příjmů ze skupiny 133. Příjmy z poplatků za komunální odpad se neustále zvyšovaly kvůli navyšování sazeb poplatku (viz. Tab. 4.4, s. 51) a přírůstkem obyvatel. V roce 2001 byly příjmy v hodnotě 705 tis. Kč, avšak v roce 2011 dosáhly hranice 1 507 tis. Kč. Rokem 2012 byly tyto příjmy přesunuty do položek místních poplatků. Tuto změnu vykresluje Obr 4.7.

Město Brušperk v roce 2006 a 2012 získalo příjmy z poplatků platících za znečišťování ovzduší. Objem těchto příjmů však za uplynulé roky celkově tvořil 11 tis. Kč. Jedná se tedy o velice nepatrný příjem. Obdobně je tomu také u ostatních poplatků (položka 1339) z roku 2001 a 2002, a dále poplatků za odnětí pozemků plnicí funkci lesa, jejichž příjem obec získala pouze v roce 2002 a to ve výši 4 770 Kč. Relativně stálým příjmem jsou příjmy získané z odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu. Jsou ovšem velice nízké a dá se říct, že vyplňují zbývající desetiny procent seskupení 133. Za posledních 13 let město získalo příjmy z těchto odvodů v celkové výši 70 tis. Kč.

4.3.2 Místní poplatky

Ačkoli se obec může sama rozhodovat o zařazení místních poplatků v souladu se zákonem o místních poplatcích, velikost příjmů z těchto poplatků je značně malá. Do roku 2011 tvořily příjmy z místních poplatků necelých 2 % z celkových daňových příjmů. Zařazením poplatků za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, se podílová velikost zvedla na 5 %. Za sledované období město disponovalo s pěti místními poplatky – poplatek ze psů, za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za provozované výherní hrací automaty a poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Procentuální podíl jednotlivých příjmů z poplatků vykresluje Obr. 4.8.

Obr. 4.8 Vývoj příjmů města Brušperk z místních poplatků v % vyjádření

Zdroj: Vlastní zpracování

Poplatek ze psů

Poplatky ze psů platí držitel psa, který může být fyzická či právnická osoba s trvalým pobytem či sídlem v daném městě. Poplatek se platí za psy starší 3 měsíců. V průběhu sledovaných let došlo k několika změnám v oblasti sazeb, které mohou výrazně působit na objem příjmů města v této kategorii. Obecně závazná vyhláška města Brušperk vymezuje jednotlivé úrovně sazeb dle místa ubytování drženého psa. Úrovně ubytování uvádí: chování psa v rodinném domě, nájemním domě, v rodinném domě či nájemním domě, jehož vlastník je příjemcem starobního, invalidního, sirotčího, vdovského či vdoveckého důchodu a jedná se o jeho jediný příjem (viz. Tab. 4.2 - položka č. 2 a 5), dále v nebytových prostorech, či psa chovaného pro lovecké účely (majitel je člen Mysliveckého sdružení). Pokud poplatník vlastní více psů, sazby se navyšují. Tab. 4.2 obsahuje částky poplatků za sledovaná období. Město Brušperk změnilo za sledovaná období sazby poplatku pouze jednou a to v roce 2003 s účinností od roku 2004.

Příjmy z poplatku za psa mají vzrůstající charakter. Statisticky se příjmy meziročně zvyšovaly o 3,86 %. Nepatrné výkyvy příjmů ve sledovaných letech mohou být zapříčiněny změnou počtu držených psů či jejich majitelů. V roce 2001 byly příjmy ve výši 58 940 Kč, rokem 2013 byla hodnota příjmů 92 850 Kč. Jelikož jsou sazby poplatku ve stávající hodnotě, můžeme zvýšení příjmů přisuzovat zvýšenému zájmu chovu psů.

Tab. 4.2 Sazby poplatků za psy ve sledovaných letech

Položka	Účinnost od roku 2000		Účinnost od roku 2004	
	Za prvního psa	Za druhého a dalšího psa	Za prvního psa	Za druhého a dalšího psa
1. V rodinném domě	150,-	225,-	168,-	240,-
2. V rodinném domě s výjimkou	70,-	105,-	84,-	120,-
3. V nájemním domě	500,-	750,-	528,-	780,-
4. V nebytových prostorech	150,-	300,-	-	-
5. V nájemním domě s výjimkou	-	-	192,-	288,-
6. Chování pro lovecké účely	50 % výše uvedených poplatků (kromě č. 2)		-	

Zdroj: Obecně závazná vyhláška č. 1/2000 Sb. a č. 5/2003 Sb., o místních poplatcích, přílohy č. 1. Vlastní zpracování

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatek za užívání veřejného prostranství platí fyzické a právnické osoby, které užívají veřejného prostranství za účelem stanoveným zákonem. Především se jedná o provádění výkopových prací, zařízení pro poskytování zboží a služeb, reklamní či jiné akce, provoz cirkusů, apod. Poplatek se vypočítává za každý m² a den. Obec dle obecně závazné vyhlášky stanoví, pro které části města bude vymezeno veřejné prostranství. Město Brušperk dle obecně závazné vyhlášky stanovilo několik veřejných prostranství, které byly v průběhu let měněny a rušeny. Jedná se například o náměstí J. A. Komenského, nábřeží, podloubí, škvárové hřiště a ostatní plochy. Jednotlivé položky jsou uskupeny do zón, pro které platí různé sazby poplatku.

I když je velikost sazeb více méně neměnná a dochází k poklesu míst zpoplatněných sazbou za užívání veřejného prostranství, příjmy města získané z těchto poplatků mají jako předešlé příjmy vzrůstající charakter. Avšak oproti příjmům z poplatků ze psů jsou několikrát vyšší. Příjmy v roce 2001 tvořily 43,2 % z místních poplatků a to ve výši 132 tis. Kč. V roce 2013 příjmy vyšplhaly na hranici 440 tis. Kč, ale % podíl byl snížen na 21,4 % v závislosti zařazení nových místních poplatků. Dle mého názoru jsou zde stěžejní příjmy z poplatků za provoz cirkusů, lunaparků a jiných atrakcí. Každým rokem ve městě probíhá na škvárovém hřišti brušperská pouť. Základní sazba za den činí 10 Kč/m². Roční příjem získaný z poplatku

za plochy využívané k této činnosti činily v roce 2013 přesně 200 000 Kč. Jedná se tedy o nejobjemnější část příjmů tvořící 45,43 % tohoto poplatku. Můžeme také říci, že se jedná o stabilní příjem, neboť je městu každý rok vyplácená záloha na tento poplatek a jeho velikost je konstantní.

Poplatek ze vstupného

Poplatek ze vstupného byl městem zrušen v roce 2006. Poplatníkem tohoto poplatku je opět fyzická a právnická osoba, která pořádá hudební, taneční, sportovní či jiné akce. Sazba poplatku činila 10 % z celkové částky ze vstupného. V roce 2001 byly příjmy ve výši 3 820 Kč. To znamená, že úhrnná částka vstupného byla 38 200 Kč. V následujících letech se příjmy snižovaly až na úroveň 740 Kč. Tato minimální částka stěží pokryje náklady spjaté s administrativou poplatku a proto se domnívám, že byl poplatek zrušen právě z těchto důvodů.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj

Poplatníkem tohoto poplatku je provozovatel výherního hracího automatu. Poplatek je stanoven na 5 000 Kč za každý VHP po dobu 3 měsíců. Tento poplatek byl do roku 2011 součástí místních poplatků. Největší příjmy město zaznamenalo v roce 2002 a 2003 neboť dle Tab. 4.3 byly městu placeny poplatky za 8 výherních hracích automatů²². V roce 2002 tedy město disponovalo se 144 tis. Kč, následující rok se tyto příjmy zvýšily na 148 tis. Kč. Od roku 2004 se však příjmy pomalu snižovaly a to až do roku 2011, kdy příjmy narostly o 222 %, tedy ze 40 tis. Kč na 130 tis. Kč. Podíváme-li se na Tab. 4.3, vidíme v posledních sledovaných letech značné omezení VHP. To může být zapříčiněno sníženým zájmem hráčů o tyto přístroje a tudíž snížením zisků provozovatelů.

Tab. 4.3 Počet VHP v období 2001 – 2013 ve městě Brušperk

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
VHP	6	8	8	6	5	6	6	4	3	3	3	3	2

Zdroj: data získaná z odboru financí, majetku a vnitřních věcí MÚ Brušperk

Postavení obcí ohledně příjmů z VHP je velice obtížné. Tlak občanů způsobuje, že obec musí hledat možnosti omezení míst, kde se automaty, hrací přístroje a jiné zařízení budou nacházet, neboť dochází ke zvyšování počtu gamblerů a rapidnímu snižování věkové hranice těchto závislých osob. Tyto skutečnosti negativně působí na budoucí generace

²² Dále jen VHP

občanů. Na druhou stranu, čím více bude hracích přístrojů, tím vyšší budou mít obce příjmy. Dle mého názoru je neoptimálnější zvýšení sazby poplatku na takovou úroveň, aby zamezila rozšiřování jejich počtu a i přes to získali příjmy z poplatku v dosavadní hodnotě.

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Jak již bylo výše zmíněno, v roce 2012 došlo k přesunutí poplatků z komunálních odpadů do místních poplatků. To zapříčinilo vzrůst objemu místních poplatků o 289 %. Poplatníkem je fyzická osoba s trvalým pobytem či vlastní stavbou pro vlastní rekreaci a není v ní hlášena žádná osoba s trvalým pobytem. Sazbu poplatku tvoří částka za osobu (sazba A) a částka obsahující skutečné náklady (sazba B) města za rok. Sazbu A si obec může dle zákona stanovit v libovolné výši, maximálně však v hodnotě 250 Kč/obyv. Náklady na obyvatele se stanovují ze skutečných nákladů předchozího roku, maximálně však také do hodnoty 250 Kč/obyv (od roku 2013 byla sazba navýšena na 750 Kč/obyv.). Hypoteticky lze tedy říci, že poplatník může odvést poplatek nanejvýš v hodnotě 1 000 Kč. Město Brušperk však sazbu A využívá jen v částečné výši. (viz Tab. 4.4.)

Tab. 4.4 Poplatky za komunální odpad za sledovaná období

Položka (za rok)	Účinnost od roku 2002	Účinnost od roku 2004	Účinnost od roku 2008	Účinnost od roku 2010	Účinnost od roku 2013
A - Sazba poplatku na 1 obyvatele	98,-	86,-	146,-	146,-	156,-
B - Náklady na obyvatele	238,-	285,-	416,-	396,-	402,-
Celková výše poplatku pro 1 obyvatele	336,-	336,-	396,-	396,-	396,-

Zdroj: Obecně závazná vyhláška města Brušperk č. 3/2001, č. 5/2003, č. 2/2008 a č. 1/2010. Přílohy 4. Vlastní zpracování

V roce 2012 byly příjmy z daného poplatku ve výši 1 518 tis. Kč a v roce 2013 ve výši 1 524 tis. Kč. Jejich vzrůstající charakter je zapříčiněn zejména zvyšováním sazeb poplatku a imigrací obyvatel. Navíc byl v roce 2012 byl podepsán zákon, se kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Novela rozšiřuje okruh poplatníků, kteří budou muset platit daný poplatek. Z Tab. 4.4 vidíme, že náklady, které jsou spojené se sběrem a svozem

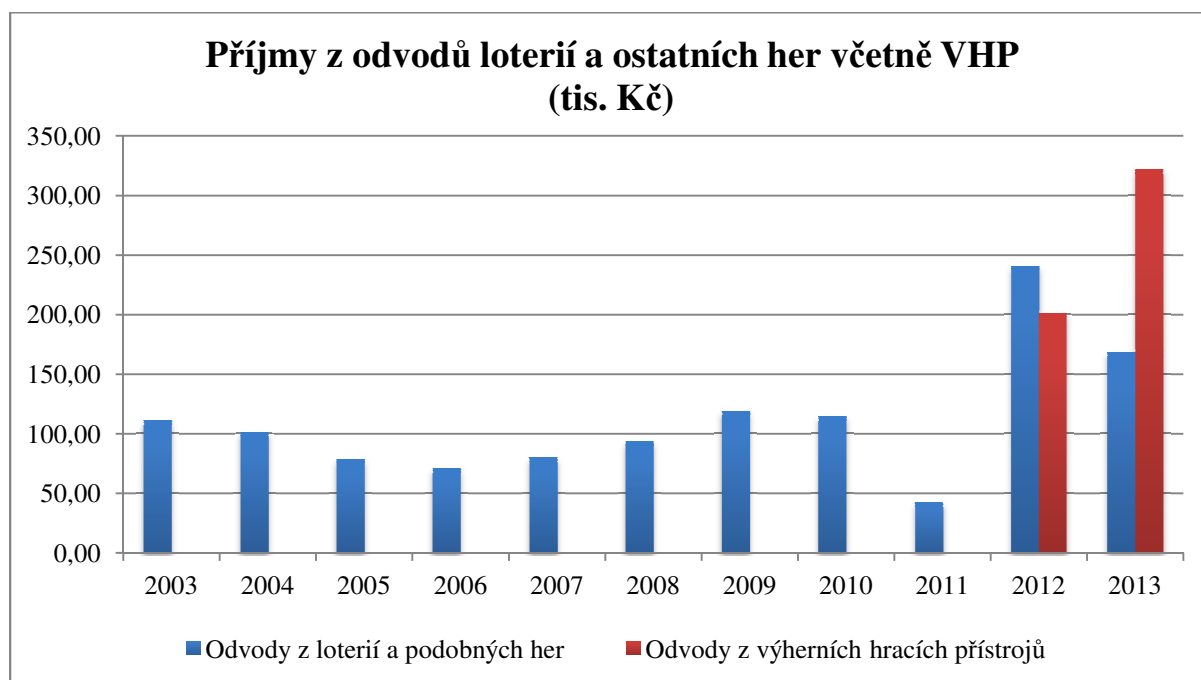
netříděného komunálního odpadu, neustále rostou nad hranici 250 Kč na osobu. V roce 2003 byly náklady ve výši 285 korun, a v roce 2008 došlo k vzrůstu na 416 Kč. Obec si však může uplatnit maximální hodnotu sazby ve výši 250 Kč. Vzhledem k tomu, že vedení města se snaží o zachování stávající výše poplatku v hodnotě 396 Kč/obyv., je velikost tohoto poplatku od roku 2008 neměnná. V roce 2013 došlo k navýšení sazby A o 10 Kč, avšak sazba B byla o tuto hodnotu snížena, tedy na hranici 240 Kč/obyv. Kvůli rozdílné výši výběru poplatků a skutečných nákladů města, vznikají městu ztráty. V roce 2008 byly skutečné náklady na obyvatele vyšší o 20 Kč než samotný vyměřený poplatek. V posledních letech však dochází k minimalizaci těchto rozdílů.

4.3.3 Ostatní odvody z vybraných činností a služeb

Město Brušperk disponovalo ve sledovaných letech dvěma položkami – příjmy z odvodů z loterií a podobných her a dále příjmy z výherních hracích automatů. Tyto odvody jsou spravovány zákonem č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Odvody z loterií byly zahrnuty do rozpočtu obce v roce 2003, příjmy z VHP v roce 2012. Do roku 2012 byly příjmy města za VHP závislé na příslušném procentu (6 – 10 %) z rozdílu mezi příjmy a výdaji provozovatele VHP. Rokem 2012 došlo ke změnám v oblasti zákona o loteriích. Jednoduše lze říci, že poplatky vybírá stát, který jej následně přerozděluje mezi obce stanoveným podílem dle § 41i odst. 1 a 3 tohoto zákona. U odvodu z loterií a jiných podobných her (položka 1351) plyne výtěžek do státního rozpočtu 70 %, zbývajících 30 % je přerozdělován mezi jednotlivé obce. U odvodu z VHP (položka 1355) je příjmem obcí výše dílčího odvodu z výherních hracích automatů a jiných zařízení ve výši 80 %. Zbývajících 20 % odvodů zahrnuje státní rozpočet.

Obr. 4.9 vykazuje vývoj objemu příjmů. V roce 2003 tvořily příjmy z loterií 0,52 % celkových daňových příjmů. Jedná se tedy také o velice nízký příjem. Za sledovaná léta příjmy nepatrně kolísaly. V roce 2003 byl příjem z loterií v hodnotě 111 tis. Kč. Rokem 2011 byla hranice příjmů ve výši 42 330 Kč. Opětovný nárůst v roce 2012 byl zapříčiněn novelou loterijního zákona a přinesl městu nárůst tohoto příjmu o 469 %, tzn. o 198 tis. Kč. Obdobný nárůst zaznamenaly příjmy z odvodu z VHP, které byly doposud součástí místních poplatků - poslední zaznamenaný rok (2011) vykázal 130 tis. Kč a v následujícím roce 2012 vykázal 201 tis. Kč. Došlo tedy k nárůstu o 54,6 %. Maximální hodnotu však obec získala v roce 2013, neboť příjmy z odvodů VHP vzrostly na hranici necelých 322 tis. Kč. Celkově se tedy podíl položek na celkových daňových příjmech zvedl na 1,2 %.

Obr. 4.9 Příjmy z odvodů položek 1351 a 1355 za sledované období v tis. Kč

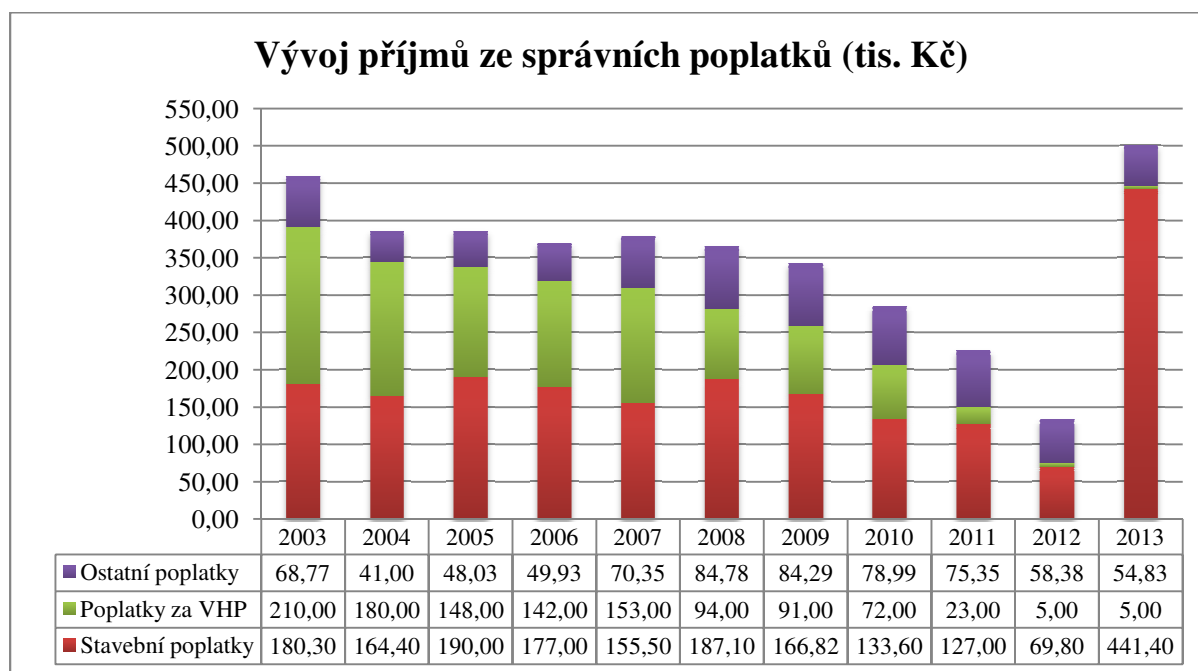
Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.4 Správní poplatky

Obec vybírá poplatky ve výši, které jsou v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Jedná se o poplatky za úřední ověření, výpisy z rejstříků, povolení změn jmen, přihlášení k trvalému pobytu, vydání stavebního povolení aj. Příjmy ze správních poplatků do roku 2002 působily na položce 1311, poté byly přesunuty na položku 1361.

Velikost příjmů je velice omezená, průměrně tvoří 1,27 % celkových daňových příjmů. V roce 2001 byly příjmy ze správních poplatků ve výši 375 tis. Kč. V průběhu let se jejich velikost snižovala, až v roce 2012 dosáhla minimální hranice 133 tis. Kč. Objem příjmů tedy od roku 2003 klesl o více než 70 %. V roce 2013 došlo k mnohonásobnému zvětšení objemu a to na 501 tis. Kč. Prozatím se tedy jedná o největší hodnotu příjmů z těchto poplatků. Snižování příjmů je zejména způsobeno nižšími vybíranými částkami na poplatcích. Došlo k rapidnímu snižování poplatků za VHP, které v roce 2003 činily 210 000 Kč, v roce 2008 činily 94 000 Kč, a v posledních dvou sledovaných letech se příjmy snížily až na hranici 5 000 Kč. Od roku 2008 má město možnost využití CZECH POINTU. Objem příjmů z těchto výpisů jsou však také degresivní. V roce zavedení byly příjmy ve výši 25 tis. Kč, v roce 2013 se tyto příjmy snížily na částku 12 600 Kč. Pokles příjmů může být do značné míry způsoben tím, že služby CZECH POINTU jsou poskytovány občanům také na místní poště.

Obr. 4.10 Vývoj příjmů plynoucích ze správních poplatků města Brušperk

Zdroj: data získaná z odboru financí, majetku a vnitřních věcí MÚ Brušperk. Vlastní zpracování

Nejvýznamnější položkou správních poplatků, jsou stavební poplatky, jejichž procentuální podíl je stále navyšován. Dle Obr. 4.10 můžeme vidět, že velikost příjmů v období 2003 až 2011 velice kolísala. V roce 2012 byl dokonce příjem o 45 % nižší než v předešlém roce. V roce 2013 proběhla změna zákona č. 186/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. V souvislosti se změnou stavebního zákona došlo také k novelizaci zákona o správních poplatcích, kde se zvýšily sazby poplatků a také se zavedly nové platby. Město Brušperk na základě výše uvedených změn v roce 2013 vybralo na stavebních poplatcích celkově 441 400 Kč. Oproti předchozímu roku se tedy příjem zvýšil o 532 %. Podíl příjmů z tohoto poplatku zaujal prioritní postavení a to v hodnotě 88 % správních poplatků.

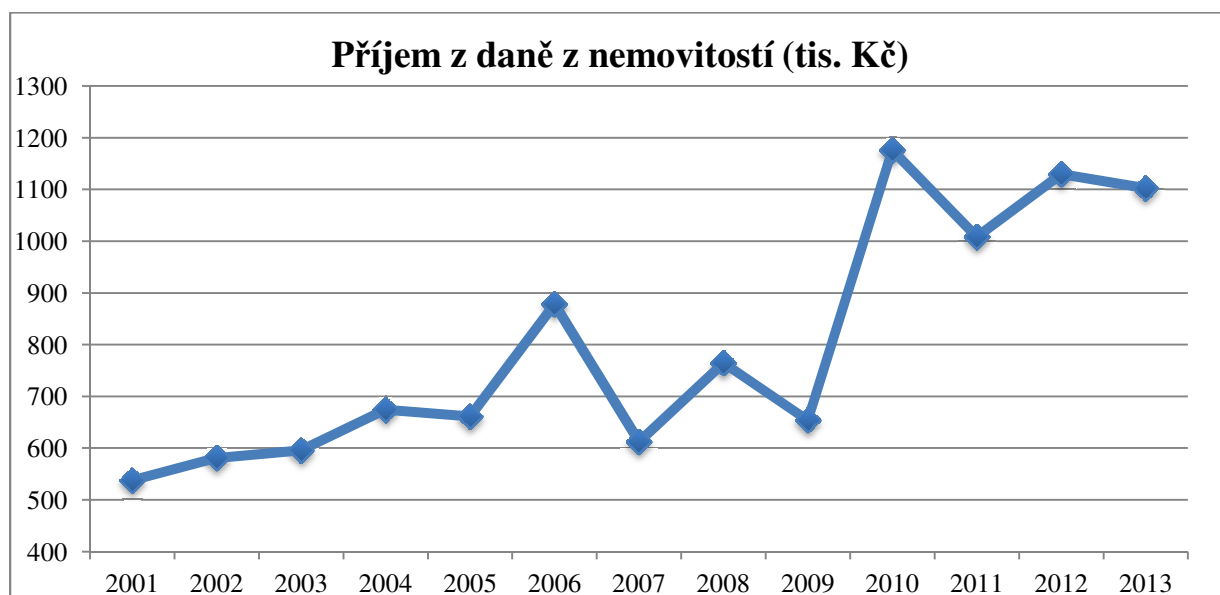
4.4 Daň z nemovitostí

V roce 2014 byla tato daň přejmenována na daň z nemovitých věcí. Vzhledem ke skutečnosti, že se bakalářská práce zabývá obdobím před rokem 2014, bude daň v analýze pro 13 sledovaných let nazývána podle tehdejších platných legislativ – daní z nemovitostí. Jedná se o svěřenou daň - tedy o daň, jejíž celý výnos patří obci, ve které se nemovitost nachází. Územní samosprávy mají dle zákona o dani z nemovitých věcí pravomoci ovlivňovat velikost daně, a to možnými koeficienty. To dává územním samosprávám určitou autonomnost. Pokud

bychom však porovnávaly autonomnost českých a slovenských obcí, zjistíme, že jsou místní pravomoci v oblasti této daně velice zanedbatelné. Získané příjmy z daně jsou pro obce minimální, ale pro své investice, opravy a podobné výdaje potřebují všechny možné finanční prostředky. Dochází tedy z jejich strany ke zvyšování sazby daně. „Od roku 2008 stát nevybírám tolik, kolik ministerstvo financí plánuje, což znamená i méně na sdílených daních. Situace obcí se tak zhoršuje,“ upozorňuje Dan Jiránek, předseda Svazu měst a obcí a primátor Kladna. V roce 2012 daň zvyšovalo přes 120 obcí a pouze 7 obcí snižovalo.

Příjmy z daně z nemovitostí²³ patří mezi nejnižší příjmy města Brušperk. Jeho velikost podílu k celkovým daňovým příjmům v období 2001 – 2013 se pohybuje od 2 do 4,2 %. Vývoj příjmů z daně z nemovitostí je značně nevyrovnaný, avšak při srovnání prvního a posledního sledovaného období příjmy dosáhly téměř dvojnásobku svého původního objemu. Změny v oblasti rozpočtového určení daní velikost příjmů z daně z nemovitostí nikterak neovlivňuje, hlavním faktorem zde tedy hraje vývoj sazeb daně, počet poplatníků daně a jejich předmětů daně. Počet poplatníků daně však neustále narůstá, dochází tedy i k novým výstavbám rodinných domů v Brušperku.

Obr. 4.11 Vývoj příjmu z daně z nemovitostí města Brušperk

Zdroj: Vlastní zpracování

Podíváme-li se na Obr. 4.11, můžeme vidět, že se příjmy do roku 2005 vyvíjely stabilně. Následně na to, docházelo k několika vychýlení a to až do roku 2011. Od roku 2009 má obec možnost využít tzv. místního koeficientu obecně závaznou vyhláškou města, avšak město Brušperk tuto možnost zatím nevyužilo. Obec má také možnost u stavebních pozemků

²³ Platný název daně do konce roku 2013.

a staveb zvýšit koeficient podle počtu obyvatel o jednu kategorii nebo snížit až o tři kategorie. Město Brušperk však ani tuto možnost nevyužívá a násobící koeficient nabývá hodnoty 1,4. V roce 2010 došlo ke zvýšení sazeb daně a to na dvojnásobek a dále se zrušily některá osvobození od daně. To může mít za následek maximální skok mezi lety 2009 a 2010, neboť v roce 2009 byly příjmy města ve výši 653 tis. Kč a rok 2010 zaznamenal velikost příjmů na hranici necelých 1 200 tis. Kč. Příjmy tedy vzrostly o 80 %. Mezi lety 2010 a 2012 došlo k opětovnému vychýlení. Příjmy se v roce 2011 snížily o 167 tis. Kč a v následujícím roce došlo z nárůstu o 121 tis. Kč. Oproti ostatním daňovým příjmům došlo v roce 2013 nepatrnému snížení, a to o necelých 2,5 %. I přesto je hodnota příjmu v daném roce třetí největší za posledních 13 sledovaných let. Zvýšení příjmů z této daně v posledních několika letech může být také zapříčiněno novou zástavbou stavebních parcel rodinnými domy.

4.5 Zhodnocení daňových příjmů města Brušperk

Největší podíl na daňových příjmech města mají příjmy sdílené. I když město jejich velikost není nikterak schopno ovlivnit, neustálý vývoj rozpočtového určení daní se snaží o nejspravedlivější rozdělení mezi stát a územní samosprávu. Tím, že na obce přechází více a více zodpovědnosti, musí stát kompenzovat zvýšením % podílu na sdílených daních. Daňové příjmy města Brušperk jsou tedy nejpodstatnější a tím i nejdůležitější částí rozpočtu. V roce 2013 byl podíl těchto příjmů na celkových příjmech ve výši 60,3 %.

V roce 2001 byly daňové příjmy města ve výši 17 720 280 Kč. Velikost příjmů se postupně zvyšovala až do roku 2008, kdy proběhla novelizace RUD, a objem daňových příjmů přesahoval 30,4 mil. Kč. Maximální nárůst příjmů však město zaznamenalo v roce 2013 a to ve výši 40 676 tis. Kč. Oproti předcházejícímu roku se tedy příjmy zvýšily v návaznosti na změny RUD o 35,77 %. Nejobjemnější položku v rozpočtu města tvoří příjem z DPH, z daně z příjmů FO a PO. Celková hodnota těchto příjmů byla v roce 2013 ve výši 36,5 mil. Kč, tedy 89,79 %. Zbývajících 10,21 % bylo přerozděleno mezi příjmy z místních a správních poplatků, dále příjmy z odvodů z loterií a VHP a v neposlední řadě příjmy z daně z nemovitostí. Pokud bychom vypočetli velikost příjmu na jednoho obyvatele, zjistíme, že rokem 2012 se hodnota pohybovala zhruba ve výši 7 640 Kč. Ovšem v roce 2013 se příjem zvedl na 10 360 Kč na 1 obyvatele. Mohu tedy říci, že se jedná o vysoký nadprůměr.

Nové rozpočtové určení daní bude platné do roku 2015 a zatím nejsou stanoveny návrhy pro další novelizaci. Město Brušperk podle schváleného rozpočtu v roce 2014

předpokládá velikost daňových příjmů ve výši 39 987 tis. Kč a celkových příjmů ve výši 72 136 tis. Kč. Očekává se tedy pokles podílu daňových příjmů na celkových příjmech zhruba o 5 %. Město však nemůže počítat s většinou dotací, proto je tento podíl velice irrelevantní.

Velikost příjmů z daně z fyzických a právnických osob, a dále příjmy z DPH nemůže město Brušperk znatelně ovlivnit. Může se však snažit zvýšit počet žáků základní školy a dětí navštěvujících mateřskou školu v Brušperku a dále zvýšit počet obyvatel s trvalým bydlištěm, příp. zaměstnaných a podnikajících osob. Například ve městě Bechyně se zastupitelstvo rozhodlo každému novému přihlášenému k trvalému bydlišti v obci vyplatit motivační odměnu 1 500 Kč. Dle předchozí analýzy mohu říci, že největší podíl na změny příjmů obce má právě neustále upravující se rozpočtové určení daní, které každou změnou diverzifikuje nejen koeficienty dle počtu obyvatel, ale také kritéria pro rozdělování podílu výnosů. Tím postupně dochází ke spravedlivému rozdělování výnosů podle potřeb všech rozpočtů.

Město Brušperk nevyužívá všechny možné místní poplatky, jako je poplatek za rekreační nebo lázeňský pobyt či poplatek z ubytovací kapacity. Bohužel město nedisponuje žádným rekreačním ani lázeňským prostranstvím. Ve městě je pouze jeden hotel s ubytovací kapacitou 30 lůžek. Dle mého názoru je však škoda, že město více netěží ze své historie a ze své polohy. Je tedy otázkou, zda by zavedení nových možných poplatků vůbec vlastní příjmy zvýšilo, avšak dle mého názoru by příjem stěží pokryl administrativní náklady spjaté s poplatkem. Velkou výhodu vidím v poplatcích za psy, které jsou ve velmi tolerantní výši. Město by tuto sazbu mohlo zvednout a tím zvýšit velikost svých příjmů. Ovšem je zde také otázka, zda zvýšení sazby nepovede k zatajování počtu psů, či neschopnosti platit poplatky včas. Dále by obec pro zvýšení příjmů měla zvednout sazbu místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Náklady na provoz tohoto systému pro jednoho obyvatele jsou vyšší, než částka, kterou si obce mohou za rok uplatnit, proto dochází ke ztrátovosti. Obec má dle § 10 b) odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, možnost stanovit sazby A až do výše 250 Kč za osobu na rok a od roku 2013 je možnost navýšení sazby B až na hranici 750 Kč za osobu. Proto bych městu doporučovala zvýšení těchto sazeb.

Příjmy z poplatku za loterie a VHP přinesly největší přínos od roku 2012. U poplatku za výherní hrací přístroj se hodnota zvýšila o 54 %, vidíme tedy, že přesunem poplatku a stanovením jeho přerozdělování mezi obce je efektivnější, než když byl poplatek spravován samotným městem. Kdyby tento poplatek zůstal součástí místních poplatků, byly by do

rozpočtu města v roce 2012 a 2013 odvedeny poplatky pouze za 3 a následně za 2 výherní přístroje. Město Brušperk v roce 2014 předpokládá příjem z VHP ve výši 300 tis. Kč.

Daňové příjmy města by mohly být také zvýšeny zavedením koeficientu u daně z nemovitých věcí. Město by mohlo využít možnosti uplatnění místního koeficientu, případně obecně závaznou vyhláškou zvýšit základní sazbu daně z původní hodnoty 1,4.

5 Závěr

Daňové příjmy tvoří nejvýznamnější třídu příjmů rozpočtů obcí. Zprvu byla jejich velikost velice omezena, avšak v průběhu fiskální decentralizace docházelo k posílení jejich pozice v rozpočtech.

V teoretické části bakalářské práce byly vymezeny územní samosprávné celky jako součást veřejného sektoru a teorie fiskálního federalismu a decentralizace. Další kapitola byla zaměřena na základy rozpočtové soustavy ČR, členění příjmů, rozpočtovou skladbu a rozpočtové zásady. Dále byla řešena otázka daňových příjmů obcí, tedy jak dokážou legislativní změny ovlivnit jejich velikost v rozpočtech obcí. Praktická část bakalářské práce byla zaměřena na analýzu daňových příjmů města Brušperk v období 2001-2013. Tyto příjmy byly v analýze roztříděny dle druhového členění rozpočtové skladby. Ke každé položce byl vykreslen graf, vykazující skutečnou velikost příjmů plynoucí městu Brušperk v jednotlivých letech. Poslední část kapitoly shrnovala údaje z analýzy včetně zhodnocení a návrhů pro zlepšení příjmové situace města.

V teoreticko-metodické části bakalářské práce byly použity metody popisu a dále sběru dat. V aplikačně-ověřovací části byly navíc uplatněny metody analýzy dat v časovém horizontu a dedukce.

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat daňové příjmy města Brušperk v letech 2001-2013 a zjistit, jaký byl jejich vývoj v závislosti na změnách rozpočtového určení daní a dalších zákonů.

Cíl práce byl splněn. Z provedené analýzy vyplývá, že největší podíl na daňových příjmech města Brušperk mají příjmy sdílené. Vliv města je sice minimální, ale neustálý vývoj změn rozpočtového určení daní vede k co nejspravedlivějšímu rozdělení mezi stát a územní samosprávu a zároveň k převodu odpovědnosti na obce. Za sledované období se objem daňových příjmů ve vazbě na změny RUD postupně zvyšoval. Maximální nárůst byl zaznamenán v roce 2013, kdy se oproti roku 2012 daňové příjmy navýšily o 36 %. Nejobjemnější část tvoří příjmy z DPH, daně z příjmů fyzických a právnických osob a činí téměř 90 %. Zbývajících 10 % obsahují příjmy z místních a správních poplatků, příjmy z odvodů z loterií, VHP a daně z nemovitých věcí.

Velikost příjmů z daní fyzických a právnických osob a z přidané hodnoty obec příliš ovlivňovat nemůže. Může však využít svých motivačních aktivit ke zvýšení počtu žáků

v základní škole, dětí v mateřské škole, obyvatel s trvalým pobytem, zaměstnaných a podnikajících osob. V oblasti místních poplatků by se město mohlo zaměřit na zvýšení sazeb poplatků za psy a za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Zvláště u tohoto poplatku dochází ke značné ztrátovosti. Navíc i novela zákona o místních poplatcích obcím umožňuje navýšení sazby poplatku za osobu. V neposlední míře má město možnost využít dle zákona zvýšení koeficientů u daně z nemovitých věcí a zavedení místního koeficientu dle obecně závazné vyhlášky.

Shrneme-li danou problematiku, pak rostoucí charakter daňových příjmů byl zapříčiněn mnoha faktory. Můžeme říci, že velikost příjmů je nejvíce ovlivněna změnami rozpočtového určení daní. K těmto změnám dochází z důvodu snahy o minimalizaci rozdílů mezi městy s různým počtem obyvatel. K nejzásadnějším změnám došlo v roce 2008 a 2013, kdy proběhly tzv. velké změny v oblasti RUD. V roce 2008 došlo ke zvýšení daňových příjmů města o necelých 7 % a v roce 2013 až o 35,77 %. Dalším faktorem jsou legislativní změny v oblasti daňových zákonů, resp. jejich neustále zvyšujících se sazeb. V neposlední řadě mohou působit tzv. neovlivnitelné faktory, jako je výše nezaměstnanosti, inflace či působení ekonomické krize.

Seznam použité literatury

Odborné publikace

- [1] BOHÁČ, Radim. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 332 s. ISBN 978-80-7478-045-5.
- [2] JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 428 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
- [3] LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance*. Brno: CERM, 2007. 152 s. ISBN 978-80-7204-495-5.
- [4] MĚRLIČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
- [5] PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.
- [6] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [7] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.
- [8] PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
- [9] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů. Teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [10] POSPÍŠIL, Richard. *Veřejná ekonomika, současnost a perspektiva*. Praha: Professional Publishing, 2013. 196 s. ISBN 978-80-7431-112-3.
- [11] RADVAN, *Finanční právo a finanční správa. Berní právo*. Aleš Čeněk, 2008. 510 s. ISBN 978-80-7239-230-8.
- [12] REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 310 s. ISBN 978-80-8692-929-3.
- [13] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. Praha: Acha obec účtuje, 2013. 280s. ISBN 978-80-905420-0-6.

Odborné časopisy

DRAHOVZAL, Pavel. *Zákon o loteriích – novela je pouze dočasné řešení*. Časopis Obec a finance. Praha: TRIADA, 2010, č.3. s. 49-50. ISSN 1211-4189

KAMENÍČKOVÁ, Věra. *Hospodaření územních rozpočtů v roce ekonomické recese*. Časopis Obec a finance. Praha: TRIADA, 2010, č.3. s. 8-9. ISSN 1211-4189

KAMENÍČKOVÁ, Věra. *Vývoj počtu podnikatelských subjektů – vzniky a zániky firem v roce 2009*. Časopis Obec a finance. Praha: TRIADA, 2010, č.3. s. 40-41. ISSN 1211-4189

Legislativní předpisy

Obecně závazná vyhláška města Brušperk č. 1/2000 Sb., o místních poplatcích.

Obecně závazná vyhláška města Brušperk č. 3/2001 Sb., o místních poplatcích.

Obecně závazná vyhláška města Brušperk č. 5/2003 Sb., o místních poplatcích.

Obecně závazná vyhláška města Brušperk č. 2/2008 Sb., o místních poplatcích.

Obecně závazná vyhláška města Brušperk č. 1/2010 Sb., o místních poplatcích

Obecně závazná vyhláška města Brušperk č. 3/2012 Sb., o místních poplatcích.

Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106-2109. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/1990/sb092-90.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 338 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71, s. 1946-1952. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/1992/sb071-92.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o dani z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 117, s. 3474-3491. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/1992/sb117-92.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 1-16. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/1993/sb0001-93.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 2 ze dne 16. prosince 1992 Ústava. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 2, s. 17-234 Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/1993/sb0002-93.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/2000/sb038-00.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 129 ze dne 12. Dubna 2000 o krajích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1764-1782. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/2000/sb038-00.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 218 ze dne 28. června 2000 o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 65, s. 3104-3128. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/2000/sb065-00.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení daní územním samosprávným celků a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513-3515. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/2000/sb073-00.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/2000/sb073-00.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 235 ze dne 1. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 78, s. 4946-5010. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/2004/sb078-04.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 421 ze dne 10. června 2004 o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 138, s. 8087-8089. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/2004/sb138-04.pdf>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 634 ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 215, s. 11415-11501. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/2004/sb215-04.pdf>. ISSN 1211-1244.

Internetové zdroje

CRIF – Czech Credit Bureau. CRIF: *Hospodaření obcí 2012: navzdory klesajícím příjmům dokázaly ušetřit a zlepšit jejich rating* [online]. GRIF [25. 6. 2013]. Dostupné z: <http://www.crif.cz/Novinky/Novinky/Pages/Hospoda%C5%99en%C3%AD-obic%C3%AD-2012-navzdory-klesaj%C3%ADc%C3%ADm-p%C5%99%C3%ADjm%C5%AFm-dok%C3%A1zaly-u%C5%A1et%C5%99it-a-zlep%C5%A1il-se-jejich-rating.aspx>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Databáze demografických údajů za obce ČR 2001 – 2012* [online]. ČSÚ [30. 3. 2014]. Dostupné z: www.czso.cz/cz/obce_d/.

ČERMÁK, Petr. *Malé obce by mohly získat více peněz* [online]. 2007, [20. 02. 2014]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/statni-rozpocet/29419-male-obce-by-mohly-ziskat-vice-penez>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: *Informační databáze rozpočtů obcí za období 2001-2009* [online]. MFČR [6. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/aris>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: *Informační databáze rozpočtů obcí za období 2010-2012* [online]. MFČR [6. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/ufis>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: *Informační databáze rozpočtů obcí v roce 2013* [online]. MFČR [3. 4. 2014]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/analyza>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: *G. Rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních řad regionů soudržnosti* [online]. 2012, č. j. MF - 53 900/2012 11-114, s. 10. Dostupné z: www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=123484

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFČR: *Státní závěrečný účet* [online]. MFČR [26. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz>

SAGIT: *Veřejná správa ze dne 1. května 2004* [online]. SAGIT [11. 12. 2013]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=155&typ=r&levelid=SP_491.HTM

TOMÁNEK, Petr. *Hospodaření obcí včera dnes a zítra* [online]. *Deník veřejné správy*. 2008 [cit. 20. 02. 2014] Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6302072>

Ostatní zdroje

DITTRICHOVÁ, Jaroslava. Studijní materiály k předmětu veřejné finance. Univerzita Hradec Králové, 2012. s. 160.

Město Brušperk. *Informace o městě Brušperk* [online]. [8. 3. 2014]. Dostupné z: <http://brusperk-mesto.cz>

NOVOTNÝ, Vladimír. Územní samospráva a její organizace - skripta. Praha: EUPRESS, 2005. 64 s.

OATES, Wallace E. Fiskální federalismus: přehled teoretických výzkumu a praktických výsledků. Finance a úvěr. vol 41, is. 6. 261 – 276 s.

Informace o počtu zaměstnanců a VHP byly poskytnuty odborem financí, majetku a vnitřních věcí městského úřadu Brušperk.

Seznam zkratk

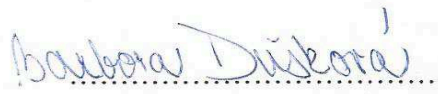
ARIS	Automatizovaný rozpočtový informační systém
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
DzP	Daň z příjmů
EU	Evropská Unie
FO	Fyzická osoba
Kč	Koruna česká
KSPP	Konečný stav peněžních prostředků
Obyv.	Obyvatelé
P	Příjmy
PO	Právnícká osoba
POzPO	Počet obyvatel z počtu obyvatel
PSPP	Počáteční stav peněžních prostředků
RRRS	Regionální rady regionů soudržnosti
RUD	Rozpočtové určení daní
SVČ	Samostatná výdělečná činnost
ÚFIS	Účetní a financí informační systém
V	Výdaje
VHP	Výherní hrací přístroj
ZČaFP	Závislá činnost a funkční požitky
ZRUD	Zákon o rozpočtovém určení daní

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že:

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohou jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do její skutečné výše).

V Ostravě dne 5. května 2014

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Koncepce rozpočtové skladby
- Příloha č. 2 Schéma příjmů a výdajů obcí České republiky
- Příloha č. 3 Vývoj rozpočtového určení daní obcí od roku 1993
- Příloha č. 4 Koeficienty velikostní kategorie obcí
- Příloha č. 5 Tabulka přepočítacích koeficientů z roku 2008 a 2013
- Příloha č. 6 Tabulka koeficientů postupných přechodů a jejich násobků z roku 2008 a 2013
- Příloha č. 7 Schéma rozpočtového určení sdílených a svěřených daní v letech 2013 až 2015
- Příloha č. 8 Tabulka daňových příjmů města Brušperk v období 2001 - 2013